

Nya Åland

14 NOVEMBER 2007 NR 255 PRIS 1,20 €

Knäpp något
skoj vinn
en ny mobil

TÄVLING. Nya Åland startar i dag årets upplaga av åländska mästerskapen i mobilfoto.

Temat är skoj. Vi vill se skojiga bilder, gärna smått bluffande bilder. Så lek med perspektiven och skoja till det. Knäpp till och vinn.

Förra året vann **Petra Westerlund** med bilden av "jätten" **Ove**. SIDAN 6

Åtalad för sexualbrott och kvinnomisshandel

NYHETER. En ung man i 20-årsåldern åtalades i tingsrätten i går för flera allvarliga brott. Under cirka fyra månader hösten 2005 misshandlade han sin flickvän minst ett femtontal gånger, vilket han har medgett, ända tills hon med sin kusins hjälp lyckades bryta förhållandet.

Kvinnan vittnade gråtande om misshandeln. Fortfarande sa hon sig vara påverkad av misshandeln även om skadorna inte fysiskt sett var svåra.

Mannen stod också åtalad för att tillsammans med sin bror ha tvingat två minderåriga flickor

till samlag. Huvudförhandlingen hölls bakom stängda dörrar. Rättens ordförande **Gustaf Ny-malm** motiverade detta med att känsliga uppgifter skulle läggas fram om flickornas privatliv.

Domen kommer senare.

SIDAN 3

Förtroende ger finansiering

SERIE. Den fjärde delen av artikelserien Företagare i fokus handlar om pengar. Hur man får dem och hur man får dem att räcka till.

Framför allt handlar det om att entreprenören skall skapa förtroende. Entreprenören skall presentera sin idé och investerarna skall gå in med kapital i de företag de tror på.

– Förtroendet skall skapas i alla faser för att investerare skall satsa på en idé, säger **Johan Porko** på Avanspartners.

I morgon är sista chansen att anmäla dig om du vill få gratis konsult hjälp under nästa år och samtidigt delta i artikelserien. SIDAN 21

Vårdveteraner ger strejkstöd

Vi vill visa både sjuksköterskorna i riket och vårdpersonalen på Åland vår solidaritet och ge dem vårt stöd, säger May Flodin, Birgitta H. Eriksson och deras medsystor. Foto: ERKKI SANTAMALA

NYHETER. Fem kvinnliga veteraner inom vården på Åland gick igår ut för att visa sitt stöd med sjuksköterskorna i riket, som på måndag lämnar arbetet om inte en lösning inom lönekonflikten nåtts innan dess.

Och, om massuppsägningarna träder i kraft, genast tvingas tillbaka till arbetet genom den patientsäkerhetslag som snabbbehandlats i riksdagen och som kan stadfästas av presidenten på fredag.

– Hur skulle det kännas om ni journalister skulle bli tvångskommenderade på jobb, trots att ni sagt upp er och kanske börjat med något annat? Eller till och med gått i pension? säger pensionerade sjukvårdsledare **Birgitta H. Eriksson**. SIDAN 4

Språkförbistring tilltar i Norden

NYHETER. Ju mer svenskan utvecklas, desto svårare får vi att förstå varann i Norden på det sätt vi har gjort hittills. Och som andra har avundats oss. Samma gäller för norskan och danskan.

Det säger språkvetaren **Ulf Telemann**, som föreläste i Marichamn i går.

Språket utvecklas snabbt, talspråket knappar in på skriftspråket och det är ungdomarna som driver på. Förr tog de exempel av de vuxna, men nu är det snarast tvärtom. SIDAN 10

På kontroll. Benjamin Bergens är en av de första patienterna som behandlas i tandvårdenhetens nya lokaler på Ålandsvägen. Harriet Biskop och Eva Mattsson har tagit emot patienter här bara sedan i måndags. Foto: ERKKI SANTAMALA

Gapa stort i nya lokaler

NYHETER. ÅHS tandvårdsenhet har fått nya lokaler på Ålandsvägen 26. I måndags tog de emot sina första patienter på den nya adressen.

Tandläkaren **Harriet Biskop** och sköterskan

Eva Mattsson tror att de kommer att trivas bra i de nya utrymmena.

– Det är jättefint här, säger Biskop och Mattsson fyller i att det nog blir bra att arbeta i det nya huset.

– Det här är tredje gången jag är med och flyttar. Först från Godby 1975, sedan ut till Skogshyddsvägen och nu hit.

SIDORNA 14-15

9

kultur

Matts Stenlund, här som Karlsson på taket, minns Ast-rid Lindgren i dagen tidning.

12

nöje

Karl-Erik "Kille" Williams är en av de många rockveteranerna, som spelar på Bastun på fredag.

20

folk

Projektledare **Elof Johns** bjuder in till Ålands största mässa.

åland 24

I dag hålls sjöförklaring för Ålandsfärjans grundstötning. Se mera på Åland 24 under dagen.

Butiksrensning på soffor

TILLFÄLLET

Annika Orre

Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

” Det är svårt för människor att ta del av forskarrapporter om klimatförändringarna.

SARA PIZZINATO på Greenpeace om boken Photoclima som med bilder visar hur framtidens Spanien ser ut om människans klimatpåverkan fortsätter.

Gädda är inget för gravida

Nya rekommendationer från livsmedelsverket om intag av fisk

Det är inte bara Östersjö lax som gravida kvinnor – och unga kvinnor i allmänhet – ska äta bara sällan.

Gädda ska gravida helst inte äta alls, rekommenderar livsmedelsverket i Finland.

Vi vill oftast inte tänka på det när vi äter en läcker fiskmiddag, men fisken är fortsättningsvis allt annat än ren från kemikalier. Orsaken till att gäddorna är mer eller mindre bannlyst, åtminstone för vissa grupper av människor, är att de ofta är gamla och har hunnit lagra rätt mycket miljögifter, till exempel kvicksilver.

I synnerhet gammal insjöfisk innehåller i allmänhet stora mängder kvicksilver.

Sedan tidigare är det bekant att stor strömming, 17 cm och längre, innehåller mycket dioxin som lagrats i fiskarnas fett. Stor strömming ska inte ätas oftare än 1-2 gånger per månad. Små strömmingar kan intas i måttliga mängder.

Samma sak är det för Östersjö laxen, högst 1-2 gånger per månad. Det är bra om fisken flås före tillagningen, eftersom en stor del av dioxinerna och PCB samlas i skinnet.

Orsaken till varför gravida kvinnor – gäller också för flickor och unga kvinnor som senare i livet planerar att föda barn – inte ska äta för mycket fisk från Östersjön är att supergifter som dioxiner lagras i fettvävnaden och överförs till barnet, till exempel via amning. Hittills har myndigheterna resonerat som så att fisk i sig är så nyttig att fördelarna överväger, om man iakttar de rekommendationer som finns.

Frågor om miljö

Tidningen Finlands natur har ställt fem frågor om gifterna i Östersjön till marinbiologen **Anita Mäkinen**, chef för Världsnaturfondens havsprogram. Nya Åland refererar huvuddragen.

■ Vilka miljögifter påverkar Östersjön mest?

Fakta/Hormonstörare

■ Forskare har under de senaste åren upptäckt hormonstörande effekter hos allt fler kemikalier i vår vardagsmiljö. ■ Sådana är till exempel ftalater (mjukgörare i plast) och bromerade flamskyddsmedel (finns i möbeltexilier, datorer och annan elektronik som blir varm).

■ De hormonstörande ämnena påverkar främst utöndringen av könshormoner. Detta leder till att honor kan börja likna hanar och tvärtom. Hos fiskar kan det till exempel yttra sig så att de har både rom och mjölke.

■ Forskning pågår bland annat vid Åbo Akademi. Forskarna har specialstuderat vilka effekter avloppsvatten har på fisk. Avloppsvatten innehåller bland annat estrogenliknande ämnen från p-piller och klimakteriemedicin som utsöndras via urin.

Källa: Finlands natur

Tidigare var det främst DDT och PCB. Nu räknas dioxiner och organiska tennföreningar (tributyltenn, TBT) som de farligaste. För tillfället gäller oron mest de här ämnas hormonstörande inverkan, men ingen vet deras totala påverkan på längre sikt.

■ Varifrån kommer de?

TBT har använts mest för bottnmålning av båtar och fartyg samt i vissa träskyddsmedel. De här så kallade antifoulingmedlen användes också allmänt av fiskodlare som färgade odlingskassarna så att inte vattenlevande organismer skulle fästa sig. TBT-halterna har konstaterats vara väldigt höga i bottensediment kring båtvarv.

Dioxiner kommer huvudsakligen från utsläpp från industrier och från trafiken. Dioxinerna uppstår också som slutprodukt när avfall bränns. Det finns många olika slags dioxiner. Brukar också kallas för supergifter eftersom det behövs oändligt

Med måtta. Gravida kvinnor ska avstå från att äta gädda på grund av risken för miljögifter. Storgäddan har ofta hunnit samla på sig stora mängder gifter under många år. Foto: PRIVAT

små mängder för att de ska vara ytterligt skadliga.

Påverkan överallt

■ Vilka arter påverkas?

Även de mest avlägsna öarna i polarområdena är påverkade av miljögifter. Inte ens foster i livmodern är skyddade mot påverkan.

Gifterna anrikas ofta i näringskedjan, vilket betyder att djuren högst uppe i kedjan är mest utsatta: rovfisk, sälar, valar – och människor.

■ Hur påverkas de?

TBT-föreningar anrikas främst i musslor som filtrerar vatten eller äter rester av döda växter och djur som samlats på sedimentets yta. Hos däggdjur kan höga doser TBT orsaka missfall, nervskador och hormonella störningar. De kan

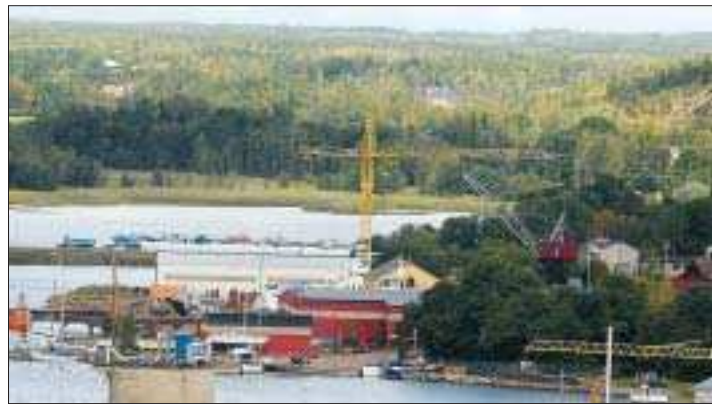
också skada immunförsvaret. Oorganiskt tenn verkar vara ganska ofarligt för människor och andra organismer, men det är fettlösligt organiskt tributyltenn som kan tränga igenom de biologiska barriärerna och anrikas i kroppen.

Skador på sälar

De hormonhärmande ämnena i TBT orsakar skador på fortplantningen bland annat hos Östersjöns sälar. De antas också försämra spermernas kvalitet hos män och leda till missfall. De stör också den mentala utvecklingen hos barn.

■ Vad kan vi göra?

Undvik att muddra förorenade bottnar. Behandla eventuella muddermassor så att de farliga ämnena inte kommer

Oren botten. Bottensedimenten vid båtvarv innehåller ofta stora mängder tributyltenn som lagras i fettvävnaden hos människor och djur. TBT är den nya tidens miljöhot. Bilden visar Algots varv i Mariehamn. Foto: JONAS EDSVİK

åt att förstöra vattnet och ekosystemet ytterligare. I allt gäller det att inte ytterligare spä på föroreningarna.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

FYRHJULINGAR

KÖP HONDA

Nu nya priser från 6 280,-

Priserna på Honda-fyrhjulingar har aldrig varit lägre!

UTRUSTNINGSFÖRMÅN VÄRD 750 EURO!

Förmånen gäller när du köper en ny Honda-fyrhjuling och väljer någon av följande extrautrustningar: fälgar + däck, snöblad, bottenpansar, vinsch, stockkärra eller terrängkärra

+ leveranskostnader och montering

Erbjudandet gäller t.om 31.12.2007 och 4-hjulsdrivna Honda terränghjulingar. Pris från 6 280,- (Honda TRX 420FM)

TRÄDGÅRD • LANTBRUK • FRITID
SKOGSBRUK • BÅT • KLÄDER & SKOR
TFN *28 011, BUTIKEN 28 160, TRÄDGÅRD 28 162,
RESERVDELAR 28 161 ÖPPET: VARD. 8-17,
TORSD. 8-19, LÖRD. 9-14

www.byggvaruhuset.ax

Närmare information www.brandt.fi

Om det är kö i polisens växel och du har ett akut ärende, finns ett alarmnummer att använda. Foto: JONAS EDSVIK

Ring alarm-numret vid akut kris!

Minst tio minuter i telefonkö hos polisen – det var verklighet när ett hus brann i Jomala Kungsö förra veckan. I måndags var det också väntetid i polisväxeln.

– Vid akuta fall ska man använda vårt alarmnummer 10022, säger polismästaren Camilla Hägglund.

Förra veckan, på måndag kväll, när ett hus brann i Jomala Kungsö var det svårt att komma fram till polisen via växelnumret 527 100. En telefonsvarare upplyste om att många ringer för tillfället och rösten bad en vänligen att vänta. Sedan spelades ”hissmusik” i många minuter. Efter tio minuters ringande gav reportern från Nya Åland upp.

I måndags på dagen var det samma sak – telefonsvarare och skvalmusik.

Ska det vara så här svårt att nå polisen, polismästare Camilla Hägglund?

– Vi har bara en som svarar i växeln och vissa tider på dygnet och vissa dagar har vi väldigt många samtal och då hamnar man ofta i kö. Om det händer en olycka av något slag är det också många som ringer på samma gång. Samtalen besvaras i den ordning de kommer in, vi kan inte sortera dem i någon viktighetsgrad.

Nära 150 per dag

Camilla Hägglund uppger att polisen årligen tar emot grovt räknat 54.000 samtal eller i snitt nästan 148 samtal per dag och då är larmsamtalen inte inräknade.

– Den polis som sitter i växeln har ofta ett väldigt stressigt arbete. Han eller hon har dessutom andra arbetsuppgifter att sköta.

Om det händer något akut och man snabbt behöver få tag i en polis ska man inte använda växelnumret utan polisens alarmnummer 10 022. Man kan också ringa det allmänna nödnumret 112.

– Men vårt alarmnummer ska inte användas för vanliga ärenden eller frågor, säger Hägglund. (hf)

Radion sänder budgetdebatt

■ Ålands radio sänder det mesta av lagtingets budgetdebatt, som pågår onsdag-fredag.

Direktsändningen pågår onsdag och torsdag klockan 9.30–11.30 med fortsättning klockan 13–15. Den debatt som förs mellan klockan 15 och 17 bandas och eftersänds på kvällen efter 18.10. Även på fredag kommer det att sändas direkt från lagtinget. (ab)

Ung kvinna blev slagen av sin dåvarande pojkvän i fyra månaders tid

”Han trodde hela tiden att jag var otrogen mot honom”

Många åtalpunkter. En man i 20-årsåldern stod åtalad för många brott i rätten i går, bland annat för att ha misshandlat sin förra flickvän och för att tillsammans med sin bror ha tvingat två minderåriga flickor till samlag.

Heldag i tingsrätten blev det för en man i 20-årsåldern i går. Han stod åtalad för att ha misshandlat sin tidigare flickvän under flera månader och tillsammans med sin yngre bror åtalades han för att ha tvingat till sig samlag av två minderåriga flickor.

Också brodern åtalades för ett fall av misshandel.

Mannen medgav att han under ungefär fyra månaders tid 2005 misshandlade sin dåvarande flickvän åtminstone femton gånger. Han hade knuffat henne, tagit struhtag, pressat ner henne mot golvet så hårt att hon fått sår på knogarna, slagit henne med knytnäve i magen, vridit hennes ben, fimpat på hennes ben och använt olika tillhyggen.

Han stod också åtalad för att ha sparkat henne när hon låg ner, något som han förnekade.

Ut ur salen

Innan den jämnåriga kvinnan berättade inför rätta anhöll hennes biträde **Guy Björkqvist** om att den tidigare pojkvännen skulle lämna rummet. Tyst berättade hon om misshandeln, som hade börjat med öppen hand och allt mera övergått till knytnävsslag och tillhyggen, till exempel ett moppskaft. Misshandeln hade inletts när mannen började få behandling mot drogmissbruk. Också kvinnan gick hos missbrukarvården.

– Han var väldigt paranoid. Han trodde hela tiden att jag var otrogen mot honom. Det här påverkar mig fortfarande, även om jag inte sökte hjälp hos någon psykolog efteråt, berättade

de hon och hade svårt att hålla tårarna borta.

Bara en gång, efter den sista misshandeln, tog hon sig till akuten med sin kusins hjälp. Kusinen vittnade om att han hämtat henne fem-sex gånger när hon ringt och bett om hjälp efter att ha blivit knuffad och slagen.

Varför stanna kvar?

Mannens juridiska biträde **Bert Häggblom** tog fasta på att kvinnan inte hade fått allvarliga skador och att hon inte heller hade sökt upp psykolog för att bearbeta händelserna. Han undrade också varför hon hade stannat kvar i misshandelsförhållandet, vilket fick Guy Björkqvist att ta till orda.

– Att misshandlas så ofta innebär att det blir ett tillstånd som hon levte i. Jag är ingen psy-

kolog, men det verkar följa det mönster som gäller i misshandelsförhållanden – att kvinnan inte kommer loss av egen kraft. Hon kom loss till slut, med uppenbarligen först med utomstående hjälp.

Han hade yrkat på skadestånd för kvinnans räkning på 3.000 euro. Bert Häggblom medgav 750 euro. Också kring detta diskuterade juristerna.

Bert Häggblom ville se skadorna som följden av enstaka händelser medan Guy Björkqvist hävdade att kvinnans skadetillstånd var konstant – hon fick hela tiden nya skador när de gamla blåmärkena och sårerna försvann.

– Det hörs hemskare än det är. Det som rätten ska bedöma är hur den här misshandeln står i förhållande till andra misshandlar.

Huvudförhandlingen som gällde tvingande till samlag hölls helt och hållet bakom stängda dörrar. De båda minderåriga flickornas biträden och Bert Häggblom anhöll om det och åklagaren **Frida Ljungström** hade inga invändningar.

Rätten överlade en god stund innan beskedet meddelades av tingsdomare **Gustaf Nymalm**:

– Vid huvudförhandlingen kommer det att läggas fram känsliga uppgifter om målsägandenas privatliv. De har inte ännu fyllt 18 år och förhandlingarna hålls därför bakom stängda dörrar. Bevis och alla handlingar sekretessbeläggs till 2017.

Domen – gemensam för alla åtal – kommer senare.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Dömdes för sjöfylleri

Körde full och för fort

En mariehamnare i 60-årsåldern har dömts till 40 dagsböter, drygt 2.000 euro, för att ha kört full och för fort i Korrvik i somras.

Händelsen inträffade i juli. Mannen körde och hade ansvaret för navigeringen av

en fritidsbåt trots att han druckit så mycket alkohol att han hade drygt 1 promille i blodet. Han hade en passagerare i båten.

Han höll en hastighet på 30 km i timmen trots att fartgränsen är 12 km i timmen.

Mannen har medgett båda brotten. (ao)

För hårt. Den berusade mariehamnaren körde 30 km i timmen med sin båt i Svibyiken trots att fartgränsen är bara 12 km i timmen. För detta har han nu dömts. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Kränkande. Det sätt makthavarna behandlar sjuksköterskorna på År kränkande, också för oss, tycker från vänster Gudrun Carlsson, May Flodin, Viveca Dolke, Gun Sjöholm och Birgitta H. Eriksson. Foto: ERKKI SANTAMALA

De visar stöd i vårdkonflikt

– Hur skulle det kännas om ni journalister skulle bli tvångskommenderade på jobb, trots att ni sagt upp er och kanske börjat med något annat? Eller till och med gått i pension?

För sjuksköterskorna i riket är detta verklighet om den nya patientsäkerhetslagen träder i kraft på måndag.

– Vi vill visa både dem och vårdpersonalen på Åland vår solidaritet och ge dem vårt stöd, säger pensionerade sjukvårdsledere Birgitta H Eriksson.

– Hur lagen påverkar Åland vet vi i dagsläget inte. Och även om den inte påverkar oss personligen, eftersom vi gått i pension, vill vi visa våra yngre kolleger vårt stöd, säger May Flodin som tillsammans med några andra tidigare verksamma kvinnor inom sjukvården nu protesterar mot regeringens sätt att behandla de strejkande sjuksköterskorna i riket.

– Vi har ingen personlig nytta av en löneförhöjning, men det är ändå kränkande för oss att man behandlar sjuksköterskorna på det här viset.

Gruppen har reagerat starkt på regeringens negativa utlåtanden om den strejkande vårdpersonalens brist på etik, med hänvisning till att patienter faktiskt kan dö på grund av konflikten.

– Det slutliga ansvaret för patienternas säkerhet ligger inte på vårdpersonalen, inte ens juridiskt. Den första person som faller offer för konflikten kommer också att bli regeringens fall. Det ingår i regeringens politiska uppgift att ta ansvar för sin befolknings liv och hälsa, säger May Flodin, som under många år suttit i både lagting och landshovsstyrelse.

Inte utan lön

Att man, åtminstone med antydningar, hänvisat till att sjuksköterskeyrket är ett kall, upplever man också förnedrande för yrket och yrkes stoltheten.

– Visst är det ett kall, men kallet är att en ung människa har så mycket empati att den av alla yrkesalternativ i första hand väljer ett yrke inom vården. Ingen skulle orka finnas vid en döende eller svårt sjuk människas sida utan vilja och kärlek att

hjälpa andra, och det är ett kall.

– Men – det är inte ett kall att jobba utan skälig lön, så som i dag, och det betyder definitivt inte att man måste vara livegen. Att inte ha rätt att säga upp sig är inte förenligt med ett demokratiskt tänkande. Man betar sig som det rådde krig i landet och man var tvungen att tvångskommandera in folk på jobb.

Lönegrop

Flera av dem har följt med vårdutvecklingen i över femtio års tid.

– En gång i tiden hade lärare och sjuksköterskor ungefär lika löner. Så i början av 1960-talet höjde man lärarlönerna med hänvisning till att de var familjeförsörjare, och lovade att vi också skulle få mer lön så småningom. Men den kom aldrig och därför befinner vi oss fortfarande i den här lönegropen, som man nu försöker kämpa sig upp ur, säger May Flodin.

– Det är inte lätt att våga säga upp sig om man har en familj att försörja och kanske stora lån. Men många har ändå valt att göra det för

att få politikerna att äntligen vakna.

Vård på svenska i fara

Man befärar att unga människor kommer att avskräckas från att söka sig till vårdyrket.

– Varför skulle man söka sig till ett yrke man vet att man inte kan försörja sig på? Vem vill arbeta under en slavlag och förbinda sig att jobba inom ett visst yrke resten av livet, utan rätt att välja något annat? Det gör att de som kommer in på vårdutbildning har det som tredje eller kanske fjärde alternativ, vilket gör att man inte får de människor som har det som förstahandsval och därmed inte heller den verkliga motivationen för sitt yrke.

Vården på svenska anser man också ligga i farozonen.

– Unga människor med språkkunskaper kommer med stor sannolikhet att söka sig utomlands. Finland har i dagsläget de sämsta lönerna i hela EU och jobb finns det på annat håll.

Att tvångslagen skulle påverka nyrekryteringen av personal både i riket och på Åland negativt är man övertygad om.

– Innan strejken för några år sedan hade vi problem att få personal. Nu har vi alla vakanser besatta av behöriga sjuksköterskor, så situationen på Åland är bättre än i riket. Det visar att lönen har betydelse och är ett verksamt instrument för att trygga patienternas säkerhet.

Inte samma sak

I patientsäkerheten ligger också att varje sjuksköterska är på rätt plats och jobbar inom sitt område.

– Att inbilla sig att en sjuksköterska kan hoppa in och göra en annan sjuksköterskas jobb bara så där är befängt och visar på bristande kunskap om yrket.

– Jag har nyligen genomgått ett flertal operationer och känt mig trygg i vetskapen om att personalen kan sitt, säger May Flodin.

– Hur går det om man börjar flytta om folk hur som helst bara för att ha personal på plats?

Man talar också om möjligheten att kalla in pensionerad sjukvårdspersonal.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Strejk kan sinka bankservicen

Bankernas kundservice kan påverkas om tjänstemannunionens strejk bryter ut i morgon. Strejken rikts mot teleoperatörer och kan störa banktrafiken.

– Strejken har ingen direkt påverkan på betalningsförmedlingen eller kundbetjäningen. Vid eventuella störningar i datakommunikation kan dock förseningar förekomma, vilket kan påverka vår service, berättar Thomas Nordlund, avdelningschef för Affärsstöd på Ålandsbanken.

– Vi strävar efter att minimera de besvär som den eventuella strejken kan orsaka våra kunder, säger Nordlund.

Om reparationer av fel i datatrafiken blir fördröjda på grund av strejken kan det påverka till exempel förbindelsen till Internetkontoret. Nordlund rekommenderar därför bankens kunder att registrera sina räkningar på förhand i Internetkontoret, då betalas de automatisk på förfallodagen. (ht)

Underskottet i handeln minskade

Handelsnettot i varuhandeln med utlandet gav år 2006 ett underskott på 88 miljoner euro. Varuhandeln med Finland gav samtidigt ett handelsnetto på minus 152 miljoner euro. Sammanlagt gav varuhandeln alltså år 2006 ett handelsunderskott på 240 miljoner euro, vilket innebär att handelsunderskottet år 2006 är tre procent mindre än året innan.

Det berättar Åsub, Ålands statistik och utredningsbyrå, i ett nyhetsbrev.

Omkring 37 procent av underskottet härrör från varuhandeln med utlandet, med andra ord har Finlands andel av underskottet ökat på utlandets bekostnad.

– Det omfattande underskottet i handeln från båda riktningar är möjligt enbart genom det att Åland hade andra inkomster än varuexportintäkter eller ackumulerad förmögenhet att spendera på varuimport, skriver Åsub.

Mer information finns på Åsubs hemsida www.asub.ax. (ka-f)

MISE-ärende till domstol

Carl-Gustav Flink vänder sig till förvaltningsdomstolen för att få Ålands Miljöservice (MISE) att behandla ett rättelseyrkande.

Flink lämnade i början av september in ett besvär till förvaltningsdomstolen angående valet av verksamhetsledare för MISE.

Domstolen beslöt då att Flink inte hade rätt att anföra besvär innan ärendet behandlats av MISE i ett rättelseförfarande.

Den 17 oktober beslöt MISE att Flinks rättelseyrkan inlämnats för sent och därför behandlade man den inte.

Flink har nu vänt sig till förvaltningsdomstolen på nytt. Han vill att MISE uppmanas att omedelbart ta hans rättelseyrkan till behandling.

MISES beslut att inte ta rättelseyrkan till behandling strider enligt Flink mot Finlands grundlag. (pd)

Tehy-lagen antas på fredag

HELSINGFORS. Riksdagen ska anta den omtvistade så kallade patientsäkerhetslagen på fredag morgon.

Vårdfacket Tehy och arbetsgivarsidan står långt från varandra i löneförhandlingarna.

Åländska Tehy har eget avtal och man avvaktar resultatet i riket innan förhandlingarna inleds här.

Om lönekonflikten inom vården inte får en lösning går förslaget om patientsäkerhetslag till andra behandling på fredag klockan åtta. I så fall hinner lagen sannolikt antas före klockan elva då det är dags för presidentföredragning, där lagen blir stadfäst.

Det innebär att president Tarja Halonen måste inställa sin planerade resa till USA

där hon skulle delta i ett möte för kvinnliga ledare

Lagens innehåll spikades fast i riksdagen under natten till tisdagen. Regeringspartierna röstade ned alla ändringsförslag oppositionen hade kommit med. Eftersom lagen kan stiftas i normal ordning med enkel majoritet, har oppositionen ingen möjlighet att stjälpa lagen i andra behandling.

Säga upp sig

Vårdfacket Tehy har varslat

om en arbetskonflikt med start på tisdag nästa vecka. Då lämnar cirka 12.000 vårdanställda arbetet. Lagen om patientsäkerhet kan dock tvinga dem tillbaka till arbetet. Ytterligare cirka 3.600 vårdanställda är beredda att säga upp sig senare ifall konflikten utvidgas.

Tehy försäkrade på tisdagen att det fortfarande vill att lönekonflikten i branschen blir löst i medlingen.

Tehys hot om massuppsägningar gäller inte Åland efter-

som vårdpersonalen här har eget avtal.

– Men det kan påverka oss på Åland i de fall när det rör patienter som vi av olika orsaker skickar till riket, eftersom det kan bli nedsatt kapacitet där, har Björn-Olof Ehrnström, förvaltningschef för Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS), tidigare sagt till Nya Åland.

Då kan man vända sig till Uppsala, även om det kan innebära problem i vissa fall. (FNB/NÅ)

33 företag har lärt sig bli säkrare på kvalitet

Totalt har nu 33 företag gått kursen TourQuality, där de lär sig hur man kvalitetssäkrar sitt företag. Det är många fler än projektledaren Mattias Eriksson hade kunnat förvänta sig.

TourQuality är ett program som är speciellt utformat för kvalitetssäkring av turism. Det handlar om att genom styrning av kvaliteten skapa trygghet och ökad attraktionskraft för företagen och deras gäster, återförsäljare samt medarbetare.

Under utbildningen som sker i form av ett 2-dagars seminarium går deltagarna igenom sina olika tjänster och erbjudanden och anpassar systemet till den egna verksamheten.

Systemet består av sexton kvalitetsdokument som skall fyllas i. När företagen har gått kursen och fyllt i och sänt in dokumenten till ett branschråd i Åre får de ett intyg på att de är kvalitetssäkrade.

– Vårt mål var att tjugo företag skulle gå kursen under den tid projektet pågår. Nu har redan 33 företag gått kursen och projekttiden går ut 30 juni nästa år. Vi kommer att hinna med en kurs till innan projekttiden är ute, så länge det finns intresse bland företagen, säger projektledare Mattias Eriksson.

Eriksson berättar att det redan nu märks att kurserna har påverkat turistföretagarna.

– I dag finns det en större medvetenhet om hur viktigt värdskap och bra service är. Många har lärt sig vilka små medel som krävs för att ge kunden bättre service.

Idé till hemsidan

På den senaste TourQualitykursen, som ordnades på Hotell- och restaurangskolan under onsdagen och torsdagen förra veckan deltog tolv personer från företagen Pensionat Solhem, Anderssons gästhem, Bagarstugan, Mariehamns motorcom-

Jobbar för kvalitet. Havsvidden i Geta är ett av sju företag som förra veckan gick en kurs i kvalitetssäkring av turism. Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

pany, Havsvidden, Svinö stugby och Nikolaj.

Mikaela Lund på Motorcompany berättar att hennes arbetsplats redan har olika certifikat, och det här var ett sätt att fortsättningsvis arbeta med kvalitetscertifiering av företaget.

– Just den här kursen var mer riktad åt turistiska hållet, men man behöver ju vidga sina vyer åt alla håll och kanter, därför tog vi tillfället i akt att se hur det går till på turistsidan, berättar Lund.

En konkret idé som Lund fick genom kursen var att förändra företagets hemsida.

– Vi behöver förbättra vår text på hemsidans förstasida, till exempel med en slogan, en mer säljande text.

Lund tycker att kursen var ett väldigt bra initiativ.

– Ett bra steg på vägen för att öka kvaliteten på företag.

Använda aktivt

Helene Zetterström på Hotell Havsvidden hade också några ur sin personal med på kursen.

– Vi jobbar mycket med certifiering och kvalificering, av säkerhet, miljö och service. Det här var en bra utbildning och ett bra redskap för oss att jobba vidare med kvalitetssäkringen av vårt företag, säger hon.

Zetterström tycker att dokumentet som kursdeltagarna skall fylla i och lämna in för att få kvalitetscertifikatet är ett bra dokument att arbeta med även i framtiden.

– Vi lägger det inte i någon byrålåda. Eftersom vår verksamhet ständigt utvecklas och växer vill vi arbeta med det ganska

Fakta/Redan kvalitetssäkrade företag

- Bastö Hotell & Stugby
- Bergmans Stugor
- Degersands Camping & Café AB
- Djurviks Gästgård
- Dånö Strandvillor/Hjortö stugor & stockhus
- Enighetens Gästhem
- G&D Solbacka smycken
- Gästhem och Café Lugn & Ro
- Holmströms Stugor
- Kungsnäs stugor
- Pellas Gästhem
- Skördefesten på Åland
- Ålands Idrottscenter AB

Källa: www.tourquality.se

mycket, kanske gå igenom det en gång i året och se vad man kan förbättra och förändra.

TourQualitykursen genomfördes av projektet Kvalitet i Service & Värdskap som jobbar för att skapa ett välkomnande

Åland. Projektet är EU-finansierat och ägs av Ålands hotell- och restaurangskola med Ålands turistförbund som medsökande.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Soteld allt vanligare Elden sprids lättare med stålskorsten

En stålskorsten drabbas inte av soteld oftare än en traditionell murad skorsten. Däremot är det större risk att elden sprider sig från en stålskorsten än en lecaskorsten.

Soteld i skorstenen har blivit allt vanligare. Senast i veckan började ett hus brinna på grund av soteld.

– Vi rekommenderar en murad skorsten framom en stålskorsten, säger biträdande brandchef Thomas Mattsson.

En lecaskorsten har krukrör, isolering och ett yttre lager lecablock. De, liksom också de vanliga tegelskorstenarna, har bättre motståndskraft om en soteld bryter ut.

– Sannolikheten att en soteld bryter ut i en stålskorsten

är inte större, men med en stålskorsten är det större risk att elden sprids, säger Thomas Mattsson.

Sota regelbundet

För att undvika soteld skall man använda torr ved och sota regelbundet. Hur ofta man behöver sota beror på hur ofta man använder spisen.

– Använder man spisen som den huvudsakliga värmekällan i huset behöver man sota en gång per år. Men om man bara eldar ibland och för stämningens skull skall man sota vart fjärde år.

Thomas Mattsson påpekar att man skall ha bra drag då man eldar, då är det inte lika stor risk att beläggningar bildas i skorstenen och får fäste.

– Om man har för mycket beläggning eller sot i rökkanalen är risken stor att man får soteld. Vid en soteld lossnar beläggningarna och kan täppa rökkanalerna. Då finns en risk att hela skorstenen spricker.

Få läser instruktionerna

Då brandkåren kommer till platsen där en soteld uppstått rensar de ur kanalen i skorstenen.

– De flesta plåtskorstenar skall klara 350 grader i röktemperatur. Det följer förstås instruktioner med alla skorstenar men få läser dem. Många eldar för kraftigt.

Man skall alltså elda med bra drag men inte använda för mycket ved?

– Ja, att elda är en ganska stor konst.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Rekommenderas. En murad skorssten rekommenderas av brandmyndigheterna framom en stålskorsten. Den här skorstenen finns på Runstenska huset i Hammarland. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Jack Mattsson kan hyllas med konsert

■ Det blir en konsert till minnet av **Jack Mattsson**

Det är kantorn **Guy Karlsson** övertygad om.

– Det är naturligt att man vill samlas till en konsert kring hans musik.

En sådan hyllning skulle åtminstone omfatta **Beatles** musik, som följde Jack Mattsson genom livet, och hans egna kompositioner.

– De hade ju ett stort omfång, och det behövs en budget som räcker till en större orkester för att göra musiken rättvisa. Men det skulle ta tid att arrangera en sådan konsert, så på den här sidan årsskiftet blir den inte av. (pd)

Besiktning av importbil EU-anpassas

■ Ett giltigt besiktningsintyg från ett EU-medlemsland skall i fortsättningen räcka till vid bilimport till Åland.

Bilägaren skall alltså inte behöva göra en vanlig besiktning när bilen registreras på Åland.

– Om man kan visa intyg att man har en giltig besiktning utan anmärkningar så kan man köra vidare, säger trafikinspektören **Bengt Karlsson** vid motorfordonsbyrån.

Men registreringsbesiktningen, då fordonets identitet skall bekräftas, blir kvar. Så tidsbesparingen på motorfordonsbyrån blir kanske inte stor.

– Någon här skall reda ut om ett fordon skall besiktas eller inte. Till exempel svenska registrerutdrag innehåller inte datum för besiktningar. (pd)

Ny plan för gravplatser

■ Nu finns ett nytt förslag att bygga ut begravningsplatsen i Mariehamn. Stadsplanenämnden enades i måndags om det nya förslaget, som går ut på att förstora området såväl österut mot Österleden som norrut och västerut.

– Vi har försökt söka lämpliga mindre områden för utbyggnaden, säger stadsarkitekt **Sirkka Wegelius**, som också påpekar att området västerut mot Klinten är samma som diskuterades tidigare.

Det tidigare förslaget om en utbyggnad västerut mot Klinten väckte kraftigt motstånd framförallt från dem som bor i området. Om det här förslaget nu går igenom så utgår Wegelius från att begravningsplatsen byggs ut stegvis.

– Om alla områden tas i bruk så antar jag att det här räcker för behovet fram till 2030, alltså lika länge som generalplanen är i kraft, säger hon.

Förslaget skall nu vidare till stadsstyrelsen, som kan behandla det om ett par veckor. Om stadsstyrelsen också omfattar förslaget ställs det ut. (ht)

Nyan rättar

■ Det var fel på ett ställe i uppgifterna om fastighetsaffärerna, som publicerades i måndagens tidning. Här är de korrekta uppgifterna för den aktuella affären på Kumlinge.

Fastighet: Tomt med bostads- och ekonomibyggnad, 12.200 m², Seglinge.

Säljare: Etel Maria Wennströms dödsbo.

Köpare: Anders Riska och Eva-Lotta Kastilan.

Pris: 35.000 euro.

ÅM
i mobilfoto
Sänd MMS till 0457-323 44 44
Alla bidrag visas på Nyans hemsida.
Klicka på "Bilder – MMS" på startsidan

A red tractor with a front loader is shown in a field, likely engaged in agricultural work. The tractor is positioned in the center of the frame, facing towards the left. The background consists of a grassy field and a line of trees under a clear sky.

redaktion@nyan.aland.fi

A newborn baby is lying on a pink blanket with white polka dots. The baby is wearing a white onesie with a pink bow on the chest. The baby has dark hair and large, dark eyes. A red timestamp '12 20:33' is visible in the bottom right corner of the image.

Foto: PRIVAT

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

familjen

Dagens namn

IRIS

Designbyrå drar in miljoner

Designbyrån Andersson & Jourdan, där vd:n Christophe Jourdan är bosatt på Åland, placerar sig på femte plats i Sverige i lönsamhet per anställd, så kallad Byråintäkt, inom reklambranschen totalt sett.

Det framkommer i ett pressmeddelande från Sveriges reklamförbund.

Byråintäkten per anställd för Andersson & Jourdan ökade med 20 procent mellan 2005-2006 till 1,955 miljon kronor/anställd (genomsnittet inom reklamförbundet ligger på ca 1,124 milj/anställd). Noterbart är att Andersson & Jourdan i kategorin Designbyråer ligger 1:a före till exempel Stockholm DesignLab och Essen.

Vd Christophe Jourdan kommenterar resultatet:

– Vi har jobbat hårt i snart tio år och det här är ett kvitto på att det vi gör är bra och uppskattas av våra kunder. Vi har tydligt positionerat oss på den svenska marknaden och vi har haft god

Framåt byrå. Det går bra för den halvåländska designbyrån Andersson & Jourdan, med ägarna Fredrik Lundwall och ålandsboende Christophe Jourdan. Foto: PRIVAT

hjälp av att design och varumärkesfrågor har lyfts upp i media under de senaste åren. För vår del har det inneburit att vi har kommit in högre i företagshierarkierna.

Andersson & Jourdan AB Design grundades 1998 av

Fredrik Lundwall (fd Andersson) och Christophe Jourdan.

Företagets huvudinriktning är idé, koncept, varumärkesstrategi och design med huvudinriktning på företagsidentiteter och grafisk gestaltning.

Bland uppdragsgivarna

finns idag: Svenskt Näringsliv, Nordea, Vin & Sprit AB, Youth Skills Sweden AB, Höganäshuset, KONE och DKCO Advokatbyrå och Ålcom. Byrån har också designat Åland 24:s logo.

(ka-f)

Sista chansen föreslå turismpris

Ännu finns det chans att nominera kandidater till Ålands turismpris 2007.

Man kan nominera kan nominera företag, organisationer, föreningar eller personer, meddelar arrangören, Ålands turistförbund. Personerna eller föreningarna behöver inte vara medlemmar i förbundet.

Motiveringar som kan ligga till grund för tilldelande av utmärkelsen "Ålands turismpris" kan vara följande:

Utanför högsäsong

Väl utvecklat samarbete med närings- och kulturliv, föredöme inom turism, nya initiativ, utveckling av turismen utanför traditionell högsäsong, besökarantal, kringeffekter i samhället, miljöarbete, produktutveckling, service samt kvalitetshöjande åtgärder.

Förslagen skickas till Jenny Abrahamsson, marknadskoordinator vid Ålands turistförbund, senast i dag, onsdag.

OBS! Det händer

ONSDAG 14.11

BINGO

■ ■ Röda Korsgården kl 14.00. Pensionärsbingo.

DIKTLÄSNING

■ ■ Kumlinge kyrka kl

19.30. Kernt Danielsson läser Bel Ols under stjärnvalven, läser Arma Matsdotter över golven, läser blått i penseln, läser mönjerött ner för byggnadsställningen och läser tack till S:ta Anna kyrka.

INFOMÖTE

■ ■ Ålands hotell- och restaurangskolas auditorium kl

19.00. Besökarcenter i Bomarsund har öppet informationsmöte. Arkitekternas Auer & Sandås visar ritningar och informerar om det planerade besökarcentret.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Dj Totte.

■ ■ Parks bar kl 22.00.

Trubadur Jonas Ericson.

FÖRELÄSNING

■ ■ Högskolan, Neptunigatan 17, kl 15.00-16.00. Åland ur ett jämlikhetsperspektiv en presentation av rapporten; "Olika behandlingar i lika situationer". Föreläsare: Ester Miros, ÅSUB (rapportens författare).

■ ■ Kvarteret i Tiden, Elverksgatan 10, kl 19.00. Föreläsningsserien Röster i Norden: "Våra barnbarnsbarn svenska: hur kommer den att låta och vad

kommer den att användas till?" Föreläsare: Ulf Teleman, professor både vid Lunds universitet och i Roskilde universitetscenter och författare.

FÖRFATTARKVÄLL

■ ■ Stadsbiblioteket kl

19.00. Sten-Erik Abrahamsson, Catharina Gripenberg, Katarina Gäddnäs, Anders Larsson, Peter Mickwitz, Nalle Valtiala och Tom Paxal läser ur nya och kommande böcker. Konferencier: Leo Löthman. Musik av Christoffer Isaksson.

TEATER

■ ■ Jomala Berghyddan

kl 9.30 och 13.00. "Sagan om Tummelisa på Åland". Skådespelare: Jonna Casagrande och Tove Qvickström turnerar med en finurlig och spännande version av H.C. Andersens saga. För barn från 4 år.

UTSTÄLLNING

■ ■ Lumparlands bibliotek.

Astrid Lindgrens 100 år uppmärksammas med böcker och utställning av elevernas alster under veckan.

ÖPPET HUS

■ ■ HandiCampen kl 19.00.

Välkommen du som har hjärt-, kärlsjukdom eller är anhörig. Fri diskussion med stödpersoner.

TORSDAG 15.11

BINGO

■ ■ Lumparland Kapellha-

gen kl 13.00. Pensionärsbingo.

JULPAKETSINSAMLING

■ ■ Nygatan 11 kl 18.00-21.00. Hoppets Stjärna samlar in julpaket.

MUSIK

■ ■ Jomala Önningebymuseet kl 19.30.

Sång- och instrumentalmusik av elever till lärarna Jenny Ravali, Catherine Frisk Grönberg, Bertil Andersson, Siv Ekström och Kjell Frisk från Ålands musikinstitut. Folkmusikgruppen Polkan går, köreerna Capella Vocalis, barnkören och olika band uppträder.

■ ■ Kökar Sommarängen

kl 13.30. Musikcafé tillsammans med Peter Karlsson och Andreas Karlsson.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar dj.

■ ■ Parks bar kl 22.00.

Trubadur Jonas Ericson.

TEATER

■ ■ Kökar skolan kl 13.00.

"Sagan om Tummelisa på Åland". Skådespelare: Jonna Casagrande och Tove Qvickström turnerar med en finurlig och spännande version av H.C. Andersens saga. För barn från 4 år.

TRÄFF

■ ■ Lumparland Kapellhagen kl 13.00. Gentleman-träff.

Gratulerar 50 år

HENRIK BJÖRKROOS

Namn: Karl Henrik Mikael Björkroos.

Född: den 15 november 1957 i Mariehamn.

Bor: i Jomala Norrsunda.

Yrke: färjförare på Björköfärjan.

Intressen: jakt, fiske och travsport.

Familj: fru Monica, född

Wiklund. Sonen **Fredrik** och Monicas tre barn **Wiktor, Eric** och **Mette**.

Födelsedagen: är bortrest. Firar med fest i sommar.

Gratulerar 70 år

GRETA ANDERSSON

Namn: Greta Andersson, f Cainberg.

Född: den 20 november 1937 i Nedervetil.

Bor: på Sundblomsvägen i Jomala.

Yrke: pensionerad ekonomisekreterare, arbetade 40 år på Jomala kommunkansli.

Familj: änka efter **Torbjörn**, barnen **Inger** med make **Jan**, **Ralf** med fru **Lisa** och **May** med sambo **Mikael**, samt barnbarnen **Sarah** och **Anton**, **Hampus** och **Siri**. En viktig familjemedlem är också hunden Malte.

Intressen: familjen, barnbarnen, läsning och musik.

Födelsedagen: firas med öppet hus och kaffe klockan 13 till 17.

Jubilaren önskar inga presenter, i stället får den som vill gärna göra en inbetalning till Ålands hjärtfond.

Telefonkatalog på nätet
www.nyan.ax

Döda

GUNHILD STENMARK

Elvi Gunhild "Gunner" Stenmark avled den 10 november 2007 i en ålder av 86 år. Gunhild var född Söderlund den 6 april 1921 i Kaskö och var änka efter Einar Stenmark. Gunhild växte upp i den lilla byn Ömosa i Södra Österbotten.

Som 13-åring flyttade hon till Åland och sin syster Rut som just väntade tvillingarna Kaj och May. Efter en tids barnpassning fick Gunni arbete som hembiträde i Mariehamn, bland annat hos kaptensfamiljen Adolfsson där hon stannade en längre tid och blev som dotter i familjen. I Mariehamn, på Slemmernes is, mötte hon sin Einar som hon gifte sig med 1943. Paret bosatte sig i Ytternäs, där äldste sonen Ben föddes.

Familjen flyttade till Stockholm 1948, där Gunnis två andra söner, Anders och Gunnar föddes. Familjen flyttade 1958 in i sitt nybyggda hus i Hudinge söder om Stockholm. Där skötte Gunni hus och hem tills hon tillsammans med maken flyttade tillbaka till Mariehamn.

Varje sommar tillbringade hon på Åland tillsammans med barnen. Först i Ytternäs och sedan på Kumlinge, Björkö där familjen byggde sig en egen sommarstuga. Utmärkande för Gunni var hennes värme och vänlighet samt goda handlag i allehanda hushållsgöromål som bidrog till familjens ekonomi och välbefinnande.

Hon tyckte om att sticka och otaliga är de plagg som hon gladde och värmede släkt och vänner med. Gunni besökte USA flera gånger, där svägerskan och goda vännen Sylvia var bosatt. De sista åren bodde Gunni på Odalgården i Mariehamn.

Närmast sörjande är sönerna **Ben**, **Anders** och **Gunnar** med familjer samt syster **Ellen** med familj.

TACK

Ett hjärtevarmt
TACK

för all uppvaktning
på min 80-årsdag

Olle

DÖDA

Vår kära

Gunhild "Gunner" Stenmark

* 06.04.1921
† 10.11.2007

*Låt oss minnas de soliga dagar
Då sorg och saknad fjärran var
Låt oss minnas de glädjedagar
Då vi tillsammans var.*

Ben och Cecilia
Gustav och Lovisa
Anders och Eva
Gunnar och Elisabet
Petter, Karin och Ola
System Ellen med make Roland
Samt övrig släkt och vänner

Jordfästningen äger rum i Mariehamns begravningskapell lördagen den 17 november kl. 13.00. Därefter minnesstund i församlingshemmet.

Rösta på Ålands Lucia 2007

via SMS

1

2

3

4

5

6

7

För att rösta:

Skicka ett SMS med din kandidats nummer till **173521**. Skriv så här: **RÖSTA LUCIA X**. Byt ut X mot numret på den kandidat du vill rösta på. Kostnad 0,95 euro varav 0,52 euro går till luciainsamlingen. Omröstningen är i kraft **t.o.m torsdag 29.11** Stöd luciainsamlingen med 5 euro. Skicka ett **SMS** med **5 NYAN LUCIA** till **16323**. Kostnad 5 euro varav 3,20 euro går till luciainsamlingen.

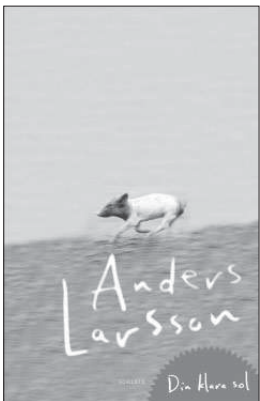

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

” Jag trodde jag var en rockstjärna.
Men jag var en stor skit.
PONTUS J BACK, nykter och frälst musiker, i Vbl

Allvarligt men livsbejakande

Litteratur

Ny bok
Anders Larsson: Din klara sol. Schildts förlag 2007, 180 s.

Anders Larssons största litterära framgång hittills är hans humoristiska omskrivning av Kalevala med den fyndiga titeln ”Kalevala för lata” från 1999. Debuterade gjorde han med ”Fiskbilen och andra fabuleter” år 1995. Här fabulerade Larsson vilt och ägnade sig åt en aning pressade roligheter. Senare, år 2004, kom en stort upplagd roman ”En liten man i norr”, som i **Frans Kafkas** efterföljd beskrev den absurda värld vi lever i.

Den omfångsrika romanen var enligt min mening tröttnande lång och det var därför med

spänning jag började läsa Anders Larssons nu aktuella bok ”Din klara sol”. Här har Larsson nämligen betydligt ”gått ner i volym”, det är fråga en novellsamling, där de sju novellerna sammantagna fyller blygsamma 180 sidor.

Det absurda

Sitt sinne för humor och sin beägenhet att se det absurda i tillvaron har Larsson emellertid kvar och bland annat detta gör att man läser samlingen med stigande nyfikenhet och intresse.

Ändå är det sammanhållande temat i boken allvarligt nog. Alla novellerna behandlar nämligen på ett eller annat sätt den skapande processen och dess förhållande till livet. Det här kan låta abstrakt och avskräckande, men glöm det.

Larsson text är ofta humoristisk och alltid tankeväckande. I själva verket vill Larsson komma åt det alltför abstrakta och gravallvarliga i konsten. Den konst som så att säga är sig själv nog. Som jag ser det, är hans viktigaste budskap att konsten och konstskapandet måste ha kontakt med det ”riktiga livet” för att verkligen fungera.

Ett exempel är novellen ”Deadline” där en kvinnlig kompositör, som kört fast i sitt skapande, under en bilfärd får sladd på sin gamla bil och bokstavligen slungas in i en svingård i

Lönneberga och blir omhändertagen av gårdens orginelle ägare Emil Karlsson. Där deltar hon också i jakten på den förrymda grisarna och lyckas egenhändigt fånga de båda stjärnorna i grislandslaget, **Zlatan** och **Henke Larsson**, – namngivningen är förstas Emils.

Här på gården bland svin och riktiga människor kommer hon igång med sitt skapande igen.

En allvarligare infallsvinkel på samma tema ger novellen ”Johannes”, där Mikael, en smått velig rekvisitör på en teater går omkring med halvdålig poesi i kavajfickorna och drömer om att någon gång bli en stor konstnär.

Hans kontakt med det verkliga livet sker genom att han lär känna den döende Johannes – döden är ju som bekant också en del av livet. Johannes vill att Mikael fotografiskt ska dokumentera hans färd mot döden och Mikael åtar sig uppdraget.

Samtidigt får han på nära håll uppleva kärleken mellan Johannes och hans hustru Anna, som är skådespelare på teatern och som Mikael för övrigt också är kär i.

Det var mycket Mikael inte begrep av det som timat. --- Försökte skriva, för att få ur sig någon slags frustration. Men tyckte aldrig att det blev något att ha.

Men bilderna på Johannes

Noveller. Anders Larsson har skrivit en novellsamling med allvarligt tema.
Foto: SUSANNE RINGELL

blev det. De blev oerhört bra. Ljuset, djupet, närvaron och lugnet, allt i dem.”

Här i kontakten med livet, döden, kärleken fann Mikael kanske sin uttrycksform.

Lyckat

På det hela taget måste Lars-

sons samling berättelser betecknas som lyckad. Han har en förmåga att se det humoristiska, det absurda i livet och konsten.

Hans budskap är förstas allvarligt men samtidigt livsbejakande på ett sätt som tilltalar åtminstone mig.

STEN-ERIK ABRAHAMSSON

Författaren Tom Paxal

som i höst utkommit med boken ”Farlig hamn” ersätter **Emma Juslin**, som fått förhinder, vid Finlands svenska författareförenings författarafton i Mariehamns stadsbibliotek i kväll, onsdag, kl 19.

De övriga medverkande är **Sten-Erik Abrahamsson**, **Catharina Gripenberg**, **Katarina Gäddnäs**, **Anders Larsson**, **Peter Mickwitz**, och **Nalle Valtiala**. **Leo Löthman** är konferencier.

Det blir också gitarrmusik av **Christoffer Isaksson** och ordnas med kaffeservering. □

Novemberjazz blir det på lördag

kväll i Jazzklubben i Mariehamn på restaurang Pommern som då gästas av Fredrik Erlandsson Kvartett. Bandet består, förutom **Fredrik Erlandsson**, på trumpet, av **Vladimir Shafranov** på piano, **Kenji Rabson** på bas samt trumslagaren **Paul Svanberg**.

Kvartetten spelar en jazz i 50- och 60-talstil. En stark stilistisk förebild för musiken är de skivor som gjordes på skivmärket Blue Note under 60-talet, där improvisation och hårdsvängande melodier blandas med inlevelse och tätt samspel.

Repertoaren består av endast kända evergreens och klassiska jazzlåtar. Man har också lovat att bjuda på en överraskning under kvällen. □

Även åländska ungdomar finns

med på den finlandssvenska kulturkarneval som arrangeras i Grankulla den 16-18 november. **Eva-Helén Ahlberg**, som är producent för årets upplaga av karnevalen, berättar att unga från Ålands lyceum, Godby högstadieskola och Brändö grundskola finns bland de anmälda. Karnevalen samlar omkring 600 kulturella ungdomar från hela Svenskfinland. □

Ulla-Lena Lundbergs

författarskap är temat för det föredrag som fil.dr. **Ulrika Gustafsson** håller i Hotell- och restaurangskolans auditorium på fredag kväll, den 16 november, kl. 19 i samband med Ålands kulturstiftelses höstmöte. Ulrika Gustafsson, tidigare i höst även intervjuad i Nyan, disputerade i oktober med en avhandling om Ulla-Lena Lundberg. Avhandlingen har rubriken ”Världsbild under sammanställning. Individ, ensamhet och gemenskap i Ulla-Lena Lundbergs författarskap”. Huvudtemat är ensamhet kontra gemenskap.

Ulrika Gustafsson blev student från Ålands lyceum 1997, och avlade fil.mag-examen vid Åbo akademi 2002 där hon disputerade för doktorsgraden. Föreläsningen är öppen för allmänheten. □

åländsk JUL

Nya Ålands tematidning fredagen den 30 november

- julklappstips
- inspiration
- idéer
- mat

Stopptid för annonser: fredag 16/11

Nya Åland
Pb 21
22 101 Mariehamn

Tel 23 444
Fax 23 450
annons@nyan.ax

nyan.ax

Hon vågar vråla

Litteratur

Ny bok
”Brottstycken” av Catherine Lindelöf Granlund, dikter, 112 sidor, fontana media 2007.

Familjevåld drabbar alla samhällsklasser, läser vi. Pyttsan! Tänker vi. Att en man som lever som kristen slår sin fru därhemma, det har vi svårt att svälja. Därför är det extra modigt att gå ut och berätta om våld också i sådana familjer:

kan man kalla sig kristen om man sparkar sin fru fortgående

det har många gjort

kan man ha gemenskap med Kristus om man sparkar sin fru är efter är

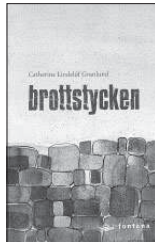
Catherine Lindelöf Granlund är bosatt i Karis. Hon är diakonistuderande och frilansskribent. Hon har egna erfarenheter av familjevåld. De erfarenheterna bränner på sidorna. Dikterna är inte så märkvärdigt uppbyggda, men innehållet berör och uppör.

Denna författare vågar vråla. Inte i aggression mot mannen. Utan i ilska och skam och uppgivenhet inför att sakerna tillstånd är som de är. Att allt blev som det blev.

jag orkar inte mera försöka förstå ditt beteende det gör oss illa det räcker

förstår du inte behöver du, mera

det räcker

Jag anar i diktstyckena – trots allt – ömhet gentemot mannen. Det är ju just det som gör allt så orimligt svårt. Hon vill förlåta, stryka

över. Det hjälper inte att hata och fördöma. Mannen/pappan är underbar. Också. Det är bara det att mannen/pappan råkar bli ett monster ibland.

Säga vad man vill; i desperata lägen är det en hjälp att också ha en relation vertikalt, rakt upp, till en Gud eller Gudinna, en trösterska.

besviken såg jag mörkret tätna förskräckt hade över Du tappat kontrollen

Övergiven också av Dig? trodde jag

tiden mellan bönerna och bönesvaret blev inte vad jag jag tänkt

I anslutning till diktsamlingen finns ett material med samtalsfrågor på www.fontanamedia.fi. Fint! Det är bra att denna bok finns. Hoppas den hittar läsare som får stöd och hjälp.

händerna målar en blomma med gula kronblad, därinne gömd under bladen kurar jag ihop, pistillen står rak och lyssnar

KIKI ALBERIUS-FORSMAN

Astrid ännu mitt ibland oss

Jubileum Astrid Lindgren (1907-2002) föddes i dag för hundra år sedan. Bilden från hennes förlag. Foto: CATO LEIN

I dag är det hundra år sedan författaren föddes

Ordet kändis fanns nog inte när Astrid Lindgren föddes, i dag för jämnt hundra år sedan, den 14 november 1907. Kändisskap var inte heller något som hon aktivt stälvade efter. Men ännu efter sin död är hon både känd och i högsta grad närvarande genom sina böcker.

Astrid Anna Emilia Ericsson, som hon hette som flicka, föddes den 14 november 1907 i Vimmerby landsförsamling i det Småland som hon använt som miljö i flera av sina böcker. När hon avled i Stockholm den 28 januari 2002 var hon en världskänd barnboksförfattare. Hennes böcker har översatts till nästan 90 språk och sålts i inemot 150 miljoner exemplar.

Som författare var hon inte den som enbart satt och skapade inne på sin skrivkammare. På senare år tog hon ställning också i samhällsdebatten och hade åsikter om såväl det svenska skattetrycket som djurskyddet. Långt dessförinnan kan man också se att hon tog ställning genom själva de berättelser hon skapade: "Det viktiga är det hon lär oss om historien", säger **Igge Holmberg**, en av dem Nyan samtalat med inför **Astrid Lindgrens** hundraårsdag.

Stor betydelse

Åsa Lind, barnboksförfattare: – Astrid Lindgren har haft en verkligt stor betydelse för att höja barnbokens anseende och Sverige, det övriga Norden och på många andra håll, säger Åsa Lind.

– Barnboksförfattare harsvårt att nå läsare om de inte väcker intresse också hos de vuxna, något som ju Astrid Lindgren gör.

Som exempel tar Åsa Lind de svenska kulturveckor i Wien i Österrike som inleds nästa vecka och där hon själv är en av föreläsarna. Olika sidor av Astrid Lindgrens författarskap skall då diskuteras.

Åsa Lind pekar på Astrid Lindgrens betydelse för barns rättigheter.

– Där har hennes insats varit stor, slår hon fast.

Hon ser Astrid Lindgren som en viktig förgrundsgestalt.

– Alla kulturgerter behöver förgrundsgestalter som lyfter dem, säger hon.

Men som läsare, har du någon favorit bland Astrid Lindgrens böcker?

– Den första bok som jag läste själv var "Lotta på Bråkmakaregatan" som vi hade i två exemplar hemma. Jag hade vunnit det ena i en teckningstävling och jag kan ännu citera första meningen: "En dag när Lotta på Bråkmakaregatan nyss fyllt fem år vaknade hon och var arg redan från början."

Åsa Lind berättar gärna en anekdot:

– Det sägs att Astrid Lindgren och hennes syster, när de ringde varandra, alltid började med orden "död, död, död". Sedan det var avklarat och de kunde prata om livet.

Djup i texterna

Matts Stenlund, skådespelare:

– Det finns alltid djup och skärpa i Astrid Lindgrens texter men samtidigt är hon en så trevlig berättare, säger Matts Stenlund som gjort många roller i dramatiseringar av hennes böcker.

Bland det som han gjort finns "Mio min Mio" som gick i hela 95 föreställningar på Wasa Teater. På samma teater var han med i "Bröderna Lejonhjärta" och med Teater Kuling har han i Badhusparken spelat "Emil i Lönneberga", "Karlsson på taket" och "Pippi Långstrump".

Han har turnerat med uppläsningar av Astrid Lindgrens texter i de åländska skolorna.

I Badhusparken tror Matts att han fann nyckeln till "Karlsson på taket". Många tyckte inte riktigt om den tv-film om gjorts och där Karlsson gjordes ganska elak. Men på ett ställe i pjäsen berättar Lillebror för

Emil. Matts Stenlund, som pappa Anton, har fått tag på sin förälskade unge Emil, Joachim Thibblin, i Teater Kulings uppsättning av "Emil i Lönneberga" i Badhusparken.

Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

Karlsson att han skall åka till sin mormor och Karlsson svarar strax att hans mormor minsann är mycket roligare.

– Den repliken visar att ingen stekt köttbullar åt honom, säger Matts.

Någon favorit?

– Bäst är böckerna men jag har nog ingen favorit, det är ju så stor skillnad på till exempel Mio och Karlsson. Allra bäst är att höra Astrid själv läsa, det är det finaste.

Lär oss historia

Igge Holmberg, elevassistent:

– Det viktigaste när det gäller Astrid Lindgren är inte, som jag ser det, alla skojiga barnböcker utan det hon lär oss om historien.

– När man läser Emil och andra berättelser så handlar det ju om livet på landet förr i tiden, om kyrkbackarna och fattigstugorna. Allra bäst kommer detta kanske fram i hennes mindre kända böcker, som till exempel "Sunnanäng".

– Det är en bok som är väldigt dystert och ingen läsning att rekommendera för mindre barn. Boken innehåller fyra korta berättelser som alla visar hur livet kunde vara. Alla fyra har samma början: "Det var en gång i fattigdomens dagar".

Igge gör en jämförelse mellan Astrid Lindgrens berättande och **Tove Jansson** muminböcker.

– Ytan är till synes glattig, men där under går författarna på djupet och hittar skarpa sanningar.

Någon favorit?

– "Sunnanäng" och särskilt

Åsa Lind.
Foto: KIKI ALBERIUS-FORSMAN

Mia Hanström.
Foto: JAN KRONHOLM

Igge Holmberg.
Foto: ANDREAS DIENERT

titelberättelsen. Boken kan vara svår att få tag på men hittar man den är det värt besväret.

"Revolutionär"

Mia Hanström, konsult i ungdoms- och jämställdhetsarbete:

– Astrid Lindgren är fortfarande väldigt revolutionär i sitt sätt att se på barn. När man håller kurser och pratar om att flickor osynliggörs i barnlitteraturen finns det alltid någon som lyfter fram Astrid Lindgren och Pippi Långstrump och det visar ju hur viktig hon är.

Mia Hanström menar att Astrid Lindgren har haft stor betydelse för att flickor ändå fått så stort utrymme hos oss.

Någon favorit?

– Pippi Långstrump, hon är enastående i sin normbrytande karaktär och hon tar alltid ställning för de svaga.

Uppmärksammas

I dag uppmärksammas Astrid Lindgren och hennes böcker runt om på Åland, hundraårsdagen till ära.

Astrid Lindgren är ju, tillsammans med **Sigrid Undset**, en av årets författare i den pågående nordiska biblioteksveckan.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

TEATERFÖRENINGEN I MARIEHAMN r.f. Stormskärs Maja

Musikteater av Jussi Helminen efter Anni Blomqvists romansvit

FÖRESTÄLLNINGAR I MARIEHAMNS STADSHUS

16, 17, 18, 23, 24, 25 och 30.11, 1 och 2.12

Alla föreställningar börjar kl 19.00 utom den 25.11 som är matiné och börjar kl 14.00

16, 17 och 30.11 ÄR SLUTSÅLDA

Musik Matti Puurtinen **Svensk översättning** Jan Lindroos
Regi och scenografi Robert Liewendahl
Sånginstudering Catherine Frisk-Grönberg
Kapellmästare John-Adam Sjölund

Biljetter: **ÅLANDSBANKEN** Citykontoret, informationen tfn 291 300 (mån-fre 9.30-16.15) samt i Stadshuset 1 timme före föreställningen

Biljettpris: 15€/10€

Läs mer om föreställningen på:

www.teater.ax

ÅLANDS ÖMSESIDIGA
FÖRSÄKRINGSBOLAG

Språkledare. Det är ungdomarna som driver på språkutvecklingen i dag. Förr tog de exempel av de vuxna, nu är det ofta tvärtom. Och alltmer sker på talspråkets villkor. Men än är allt inte tillåtet, inte i skriftspråket, säger språkvetaren Ulf Telemann (infälld) som föreläste i Mariehamn i går. Bilden från Rockoff. Foto: ERKKI SANTAMALA

Språket utvecklas, förståelsen minskar

Hur låter den svenska våra barnbarnsbarn talar. Och vad används den till?

Kommer vi att förstå det våra barnbarnsbarn talar om?

På den sista frågan svarar professor **Ulf Telemann** glatt "ja".
– Men på längre sikt kan det finnas problem på samma sätt som vi skulle ha svårt att förstå den svenska som talades för 200 år sedan.

Ulf Telemann har varit professor i allmän språkvetenskap i Lund och i Roskilde. I går föreläste han i Mariehamn under rubriken om våra barnbarnsbarns svenska. Nya Åland träffade honom före föreläsningen.

Att svenskan förändras märker vi alla. Och det går snabbt. Telemann förklarar det, åtminstone till en del, med att tyngdpunkten flyttas från skriftspråket till talspråket. Det här beror mycket på tvn, där det talas mycket och spontant. Folk uppfattar detta som den egentliga svenskan.

– Det är spontanitet och naturlighet som gäller. De unga, som är en stark grupp, experimenterar och varierar. Då kommer också förändringarna snabbare. Förr tog ungdomarna de vuxna som modell, men nu är det nästan tvärtom, säger Telemann.

Och vad leder detta till?
– Språkförståelsen i Norden minskar. Det som andra har

avundats oss, att vi har kunnat använda vårt eget språk i kontakterna mellan svenskar, danskar och norrmän minskar i och med att språket förändras.

En språkförbistring i Norden, med andra ord. Den märks redan och Ulf Telemann konstaterar att Danmark redan har gått igenom den här utvecklingen, det är därför danska är så pass svårt för många.

– Danskan var lättare för oss att förstå för 100 år sedan än i dag.

Tappar domäner

Och vad används svenskan till framöver?

Telemann talar om domäner, olika områden där språket används. Hemma, på jobbet, på

ämbetsverken, inom forskning, kultur, telekommunikation och så vidare.

Och det är ingalunda så att svenskan längre används överallt. Språket tappar domäner. Engelskan tar över forskning, naturvetenskap, popkultur, teknologi ...

Finlandssvenskan

Skräckvisionen är att det finns kvar endast som hemspråk.

– Om vissa domäner uttrycks bara på engelska så tappar man i svenskan de ord som behövs för att uttrycka samma sak på svenska. Om allt inom naturvetenskaperna försiggår på engelska, hur skall då en naturvårdare kunna delta i miljödebatten?

Professor Telemann ser fin-

landssvenskarna som något av ett språkligt experimentfält. En minoritet som fortfarande har en del domäner kvar; svenska gymnasier, svensk teater, stark svensk litteratur.

– Men den befolkningsmässiga andelen minskar, folk gifter sig över språkgränserna. Vi vet hur det går, även om svenskar i Finland är mycket starkare än finnarna i Sverige.

– Åland är viktigt för svenskans fortsatta framtid i Finland. Och självstyrelsen är viktig för att behålla Åland svenskt. Om man ger upp den så går det fort, befarar Telemann.

Han ser Åland som en verklig fästning och har funderat på och har en fundering om hur man kan stärka minoritetssprå-

ken på bägge sidor Ålands hav.

– Man kunde ha någon form av dubbelt medborgarskap, så att man kunde garantera utbildning på svenska i Sverige för svenskarna i Finland, för finlandssvenskarna kan inte orka i längden med sina institutioner, och tvärtom för de finskspråkiga i Sverige. Nu finns inget för dem i Sverige.

Men Telemann är inte helt övertygad om att andra tänker i samma banor som han.

– Svenska Akademien räknar inte riktigt med den finlandssvenska litteraturen. Men Gustav III var fortfarande kung också över Finland.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Sea Wind slutar ta passagerare

■Efter årsskiftet upphör Tallink Silja med att transportera passagerare på tåg färjan Sea Wind, berättar Svensk Sjöfartstidning. Färjan går för närvarande i trafik mellan Åbo, Långnäs och Stockholm. I början av nästa år börjar färjan också gå direkt mellan Åbo och Stockholm utan att anlöpa Långnäs på Åland. Tidigare hade Sea

Wind sällskap av tåg färjan Sky Wind på linjen, men Sky Wind såldes och togs ur trafik i slutet av sommaren 2007. Tallink Silja har inte satt in något ersättningsfartyg. (ka-f)

Ej öppet. Efter nyåret tar Sea Wind inte längre några passagerare.
Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Nästan hälften valde Tallink

■Nästan hälften, 48 procent, av de färjpassagerare som passerade Tallinns hamn i oktober åkte med Tallink. Det rapporterar nyhetsbyrån BNS enligt Kauppalehti. Antalet passagerare som valde Tallink var cirka 242.000. Hela passagerarmängden uppgick till strax under en halv miljon.

Viking Line kom tvåa med över 80.000 passagerare. Vi-

kings marknadsandel var 16 procent.

På tredje plats kom Eckerö Line med knappt 68.000 passagerare, en marknadsandel på 14 procent.

Under perioden januari-oktober passerade totalt 5,5 miljoner passagerare Tallinns hamn. Också passagerarna på rutten Tallinn-Stockholm är inräknade i siffrorna. (ao)

★★★★ **KALMERS** ★★★★★**NATTÖPPET TORSDAG 15.11 TILL KL 24.00**Lysande jul-
stämning från**M**
MARK
SLÖJD
SWEDEN
www.markslöjd.se**KOM OCH SMAKA
PÅ VÅRT JULBORD!****23,20€****NISSE**35 cm hög
13 cm bred
(25 W glöd-
lampa)Torsdagen den 15 november har vi
nattöppet till kl 24.00 på KalmersVi bjuder på julgodis,
glögg och pepparkaka.
Välkomna!**40€****TAGE**45 cm hög
14 cm bred
(dioder)**Elinstallationsavdelningen
har självbetjäning**Här hittar du exempelvis
uttag, dimmer,
skyddslock,
kabelklammer,
skarvuttag och
buntband m.m.**MUSTO**

SEGLARSKOR

-25%ALLA NOKIA
TRÅDLÖSA
HEADSET**-15%**SPECIALPRISERNA GÄLLER
ENDAST TORSDAG KVÄLL**VIKINGAGRÄND MÅN-FRE 8-17 LÖRD 10-14 TOR 15/11 8-24
TEL 12 012 WWW.KALMERS.AX****Bra, bättre, bäst
– Ford Focus Collection**www.ford.se
www.ford.fi**Bra** urval av modeller till konkurrenskraftiga priser.**Bättre** utrustning med Focus Collection Style Pack.**Bäst.** Klassens bästa köregenskaper, vinnare i test utfört av tidningen TM (15/2007), 5 stjärnor i säkerhet i EuroNCAP, TÜV-allergicertifikat och WRC-märkesmästerskap 2006. Bränsleförbrukning 4,7–9,3 liter/100 km, CO₂-utsläpp 124–224 g/km. Bilen på bilden är specialutrustad.

Prisexempel:

Ford Focus 1,6 100 hk Collection Wagon (22.600€) NU 20.580€**Ford Focus** 1,6 TDCi 90 hk Trend Wagon (25.670€) NU 21.520€**Ford Mondeo** 2,0 145 hk Trend Sedan (31.820€) NU 29.320€**Ford Mondeo** 2,0 TDCi 140 hk Trend Wagon (38.930€) NU 33.920€Dessa priser gäller förutsatt att nya bilskattelagen fastställs.
Leveranskostnad 600€ tillkommer**Helt nya Ford Mondeo**

TDCi

EURO NCAP
www.euroncap.com

Nya Ford Mondeo gör intryck direkt. Tack vare sin unika design drar bilen blickarna till sig var än du kör. Utrustad med utmärkta köregenskaper, hög utrustningsstandard och stora utrymmen. Ford Mondeos högteknologisk förarmiljö som är tyst och skön är pricken över i:et. En bil i premiumklassen.

Mondeo 2.0 TDCi med automatväxel

130 hk, vridmoment 340 Nm, 6-växlad Durashift-automatlåda med Sportsmode-funktion.

MOTOR • COMPANY
BILHUSET I MARIEHAMNVästra utfarten, tel *5252
Tom Enestam 525 303, Tony Sommarström 525 309
Bilförsäljningen öppet vardagar 9-17, lördagar 11-14
www.motorcompany.ax

Feel the difference

FastighetsKonsult ^{RFM}

TORGGATAN 3. TEL 29 06 6

– ledande mäklare och fastighetsvärderare –

Bostadshus vid Lönnhagsvägen i Möckelö Jomala

Huset är uppfört i 1½ plan och färdigställdes 2006. Nedre plan om ca 69 m² inrymmer hall, kök, sovrum/kontor, klädkammare och badrum samt varmbonat garage om ca. 31 m². Övre plan om ca. 86 m² inrymmer allrum, tre sovrum och badrum. Mycket öppen planlösning i nedre plan som har klinkergolv med golvvärme. Köket är stort och modernt utrustat. Våtutrymmena är välutrustade med duschkabin, badkar, tvättmaskin och torktumlare. Vattenburen golvvärme som produceras med el i nedre plan och elradiatorer i övre plan. Som komplement finns kakelugn som är centralt placerad i huset. Anslutet till kommunalt vatten och avlopp. Tomten är 1339 m², belägen på byggnadsplanerat område och vårdad med gräsmattor och planteringar. Tillträde 1.2.2008.

Utgångspris: 240.000 €
Förfrågningar: Bosse Segerström Tel: 291 495

Bostadshus (fritidsbostad) i Södersunda, Jomala

Huset är uppfört i 1½ plan i början av 1900-talet. Byggnadsmaterialet är stock/lösvirke, plåttak, kryppgrund. Byggnadsyta ca 70 m². Nedre plan inrymmer farstu, storstuga/kök och två sovrum. El, vatten från borrhunn, enkelt avlopp. Förrådsbyggnad med TC, dusch och förråd. Tomten är ca 5200 m² och vårdad.

Utgångspris: 37.000 €
Förfrågningar: Bosse Segerström Tel : 291 495

Totalrenoverat bostadshus vid Oxelgränd 1 i Östernäs, Mariehamn

Huset är ett Anebyhus som är uppfört i etage 1986 och totalrenoverades 2006-2007. Rumsfördelningen är hall, vardagsrum med utgång till terrass med söderläge, kök, badrum, bastu, allrum med braskamin och utgång till uteplats, tre sovrum, två klädkammare, wc, groventré/grovkök, garage och förråd. Totala våningsytan utgör ca 175 m², varav ca 124 m² utgör bostadsyta. Tomten är en legotomt om 821 m² som är belägen som hörntomt i ett villakvarter. Trädgården är uppväxt med fruktträd och bärbuskar. Vid försäljningen medföljer båtplats nedanför huset. Renoveringen utförd i hög standard med påkostade materialval och ny teknisk utrustning. Tillträde enligt överenskommelse.

Utgångspris: 260 000 €
Förfrågningar: Markus Fellman, Tel: 291 947

Visning söndag den 18 november kl 15.00 och måndag den 19 november kl 17.00.

Intresserad av våra övriga objekt?
Besök oss på www.fk.ax

Lärare lär sig rocka. Teach Boys jobbar och repar på skolan. Från vänster Sune Alén, Kjell Nilsson, Stig Wennström och Per Svegemo. Foto: JONAS EDSVIK

Gubbrockare samlar sig

Bättre sent än aldrig.

Med den devisen visar rockbandet Teach Boys, med fyra lärare i lineupen, upp sig för allmänheten. På fredag spelar de på Pub Bastun med tre andra och lika vuxna band.

Initiativtagaren Stig Wennström, till vardags lärare på Ålands lyceum, var på 70-talet trummis bakom hårdrockgitarristen Lars-Erik Mattsson i Godby.

Nu är han takthållare i Teach Boys, med lärarkollegorna Kjell Nilsson och Sune Alén på gitarr och sång och Per Svegemo på bas.

Den första spelningen var på en julfest för några år sedan, mest för att eleverna skulle få något att skratta åt. Debuten följdes av enstaka spelningar på privata fester. På repertoaren står mest Creedence och andra covers från 60- och 70-talet.

Kjell Nilsson tror att det finns "ett stort mörkertal" i gubbrock-branschen.

– Jättemånga ålänningar har en elgitarr hemma i garderoben. När vi spelar ute med Teach Boys kommer de fram och säger "det där skulle jag också vilja göra".

Nilsson är också med i ett annat band som spelar på Bastun på fredag. Trion Flanell, med Leif-Anders Mattsson och Olof Lindqvist, tolkar Police, Nisse Hellberg och annat material som fungerar för en akustisk trio.

Lefte Mattsson var med i dansbandet Faction på 70-talet. De andra medlemmarna har hittills "mest suttit på sängkanten" med sina gitarrer.

Äldre än rocken

Först ut på fredag är Sega Gubbar, med en repertoar som fanns redan innan rocken upptäcktes.

– Det blir jazzklassiker, från All Of Me till musikalpärlor som

Pennies From Heaven. Det modernaste vi kört är Van Morrisons Moondance, men den finns inte på repertoaren nu, säger saxofonisten Tom Eckerman.

Medmusiker på fredag blir Leo Löthman (trummor, ex-Röd Granit), Sven-Erik Finne (bas), Asko Lilja (gitarr), Steven Björkholm (sax), Börje Åhlund (klarinett) och Leif Linden (altsax och klarinett).

Det fjärde bandet heter kort och gott Bandet, med bröderna Guy och Elof "Loffe" Karlsson på keyboards respektive bas, Karl-Erik "Kille" Williams (gitarr, ex-Anacondas) och Stefan Lund på trummor.

– Vi är ett gäng gubbar som har börjat spela rock på söndagskvällarna. Och det är jättekul, roligt, rocken är ju något som följer en genom livet, säger Guy Karlsson.

På repertoaren står Chuck Berry och annan klassisk rock –

till exempel Twenty Flight Rock, Eddie Cochran-låten som Paul McCartney spelade för John Lennon första gången de träffades. Och den rena rocken är faktiskt en ny upplevelse för den här kvartetten.

– Brorsan fastnade i dansbandsköret. För honom är det första gången han bara spelar rock. Jag har aldrig ägnat mig åt ren rock'n'roll, och Stefan Lund har mest spelat dansmusik, konstaterar Guy.

– När vi träffas på söndagskvällarna syns det hur det lyser rock'n'roll i våra ögon.

Banden har inte gjort någon marknadsundersökning, men Kjell Nilsson tror att det blir lyckat.

– Tillsammans är vi 18 musiker. Om vi får med oss tre-fyra närmast sörjande per man så har vi en publik.

PATRIK DAHLBLOM

Hallå där...

Hallå där Eva Karlström, säljchef och "spindel i nätet" på SteelFM. Ni har fem nya, totalt åtta gubbar (ert ordval på hemsidan) som radiopratare.

Måste man vara man för att få jobb hos er?

– Nej, absolut inte! Vi är jätteleadsna över att vi inte har några tjejer som radiopratare. Vi har kämpat hårt för att få tag på några, men det är hopplöst.

Varför tror du att tjejer inte vill prata i radio?

– Jag vet faktiskt inte riktigt. Det är väl som på alla andra håll

– killarna håller sig framme och tjejerna lite i skymundan. Det är jättesynd, för de tjejer som faktiskt vågar söka sig till radion är oftast jätteduktiga.

– Men radiojobb är ju något folk mycket sällan söker, folk är kanske rädda för att sticka ut, att det ska se ut som att de tror de är nåt? Så behöver vi personal får vi ringa runt och ragga själva. Och de tjejer vi frågat har tyvärr sagt nej.

– Vi hade ju Jolanda Lindholm som radiopratare ett tag, och hon var jättebra. Men sen skulle hon ju iväg och plugga, som ungdomar gör.

– Men finns det nån endaste tjej som känner sig det minsta

lilla lockad av tanken på att prova på lite radiojobb så står vi här med öppna armar!

Om man inte är utbildad inom radio, men ändå lite sugen på att prova på det, hur gör man då?

– Det är bara att ta kontakt med oss. Alla är barn i början och radio lär man sig inte om man inte provar på det.

– Man behöver inte ha några särskilda förkunskaper, bland de personer vi hittat har vissa varit reklamröstare, andra har varit bloggare som vi tyckt haft skön stil. Sen lär vi folk tekniken och annat som är nödvändigt att kunna. Vi är en liten radiokanal, så alla sköter det mesta själva. Men det lär man sig fort.

– Våra nya radiopratare fick testsända under två timmar på lite lugnare sändningstid och sen var det bara att kasta sig in i elden och köra på riktigt. Det är klart man gör misstag i början – alla är vi nya på posten ibland och det måste man ta hänsyn till. Och visst har de varit nervösa, men de har också tyckt att det varit skitkul.

Ni kanske skulle ha en skylt med texten Övningskör på, så förstår folk att det är nybörjare i farten?

– Haha, ja absolut, det borde vi ju! (la)

Vin, snack, tapas...

CASINOBAREN
sallad och tapas meny
måndagar-torsdagar
kl. 17.00-23.30

Tel 24020 info@hotellarkipelag.aland.fi www.hotellarkipelag.com

Lunchbuffé
Onsdag 14.11

Stekt uer med
kaprissmör, GH
Leverbiff med
skysås, lingon, G
Grönsakspizza, L
Dagens soppa

Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
Tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

Östersjöns dyraste whisky

7.500 euro för en whisky-flaska?

Det låter mycket, men det räcker med 2 centiliter i glaset för att en finsmakare skall få en helkväll.

Det säger Kurt Blomqvist, taxfreechef på Viking Lines Cinderella.

Han har fått tag på en flaska av Glenfiddichs 50-åriga single malt-whisky som bjuds ut till taxfreepris i samband med en whiskykrusning på torsdag.

I praktiken blir den blir några tusen kronor billigare än på Systembolaget – om den går att köpa där.

– Det blir bara en falska som säljs i Norden. Jag har jagat efter den bra länge.

Cinderella har sålt sex flaskor av Glenfiddichs 40-åriga single malt till det relativt överkomliga priset 12.999 kronor. Köparna är finsmakare, samlare eller investerare.

– För varje flaska som öppnas blir ju de andra dyrare.

Känslan guld värd

Hur skall man avnjuta en 50-årig Glenfiddich?

– Bara känslan att hålla ett glas med så gammal whisky i handen är något extra.

– Först och främst skall man se till att ha bra sällskap, folk som förstår sig på whisky. Och så lugn och ro, man får ge whiskyn en bra stund i glaset.

Annars finns det inga regler – men en så här ädel dryck klarar sig bra utan vatten, påpekar Kurt Blomqvist.

Smakar det så kostar det. En tjugig trälåda ingår i priset, 7.500 euro. Foto: VIKING LINE

Och det är inget man blir berusad på. Två centiliter kan räcka en kväll.

– Man kan galant sitta ett par timmar med glaset, känna på doften och diskutera.

Några tips för whiskyentusiasten som tycker att den här flaskan är aningen för dyr?

– Tolvårig Balvenie är en bra ingångswhisky. Men det

är helt olika beroende på tillfället. På dagen kan det passa bra med en mild Glenlivet 18 år före maten

Och när höstrusket tränger sig på kan kylan motverkas med 30-årig Brora eller 25-årig Lagavulin.

Om man har råd, alltså.

PATRIK DAHLBLOM

Paf-spel nu också på Speed Ferries

■ PAF-koncernen har tecknat sitt tredje internationella partneravtal gällande nätspel, denna gång med det brittiska rederiet Speed Ferries, som trafikerar Engelska kanalen, berättar företaget i ett pressmeddelande.

– Det blir även ett åländskt samarbete. Paf:s nätspel ska till viss del integreras med Anites bokningssystem, säger Thomas Lundberg, direktör för Marknad & försäljning hos Penningautomatföreningen, Paf.

Paf och Speed Ferries Limited har ingått ett långsiktigt avtal gällande nätspelskonceptet b2bgaming. Från och med i dag erbjuds Speed Ferries kunder en internetspeltjänst både före och efter sin resa via www.speedferriescasino.com.

– Speed Ferries är en mycket speciell och viktig partner för

Nätspel på Engelska kanalen. Speed Ferries kunder erbjuds ett internetspel från Åland. Montage: PAF

oss. Deras verksamhet finns på en av de största spelmarknader i världen – Storbritannien, och utgår från en av de mest vältrafikerade hamnarna i Europa, det vill säga Dover. Samtidigt görs merparten av

deras bokningar över nätet. Vi på Paf ser stor potential i Speed Ferries och är övertygade om att detta samarbete möjliggör ökade intäkter för bägge parter, säger Thomas Lundberg. (ka-f)

Vansinnespriser på mopeder!

ex. Peugeot Ludix
(1 690,- + lev.kost.)
Nu 1.290€
(inkl. lev.kost.)

ex. Rieju Spike RRX
(2 799,- + lev.kost.)
Nu 2.399€
(inkl. lev.kost.)

- Oljor
- Tectyl rostskydd
- Eagle One bilvårdsprodukter

Motor Verkstad
MARIEHAMN ÅLAND

Godbyvägen 4, • Tel. 22591 • Öppet Måndag-torsdag 8.30-17.00, fred. 8.30-16.00 • www.ljungdahlsmotor.com

ELDSLÄCKAR SERVICE

Pulver • skum • CO₂ • övriga släckanläggningar

- Granskning • Fyllning
- Utbytes brandsläckare
- Ombesörjer provtryckning
- Filtar, varnare, skyltar
- Första hjälptavlor, plåsterautomater, ögonskölj
- Inspektion, service på brandposter

Nu även nyhet!

Pellets värmaren MysPelle helt i rostfritt. Med tillbehören wokpanna och grillspett som kan köpas skilt. Passar utmärkt till jakten eller höstfisket.

Stället med grejer mest mot men även för eld och lågor

Av säkerhetsteknikcentralen (TUKES) godkänd handbrandsläckar affär

Hamsafe

Norrbölevägen 3 (grannhuset till Cainby)
säkrast mån-torsdag 8.30-12 • Tel. 22 860 / 0400 721 572

Stöd cancerföreningens Blå Bandet kampanj - kampen mot prostatacancer -

2,50/st

Välkommen in till Nya Åland, Uppgårdsvägen 6 och köp ditt Blå Band pins.

Ålands Cancerförening

SAMARBETSPARTNER:

Nya Åland

Sekretessvägg. Den nya receptionen delas på mitten av en ljudisolerad vägg. Det går bra att tala om känsliga ämnen med receptionisten Katarina Biskop-Pussinen utan att de som sitter i väntrummet hör.

Väntrum. Alla möbler har ännu inte kommit till Ålandsvägen 26. Bland annat väntar man på nya soffor till väntrummet. I väntrummet finns en tv. Klas Silfverberg berättar att den fungerar som "barnvakt".

Inte färdigt. Ännu återstår lite arbete. David Mattsson från VVS Kylcenter i en stulen är från 1985. – Den är ett bevis på Silfverberg.

Tandvården har fått nya lo

Plats för röntgen. I ett strålskyddat rum finns tandvårdens röntgen. Sköterskorna Tiina Saksman-Jansson och Rigmor Jansson visar hur apparaten fungerar.

I måndags tog ÅHS tandvård för första gången emot patienter i sina nya lokaler på Ålandsvägen 26. Ännu återstår lite arbete innan mottagningen är helt färdig, men ledande tandläkare Klas Silfverberg säger redan nu att han är väldigt nöjd med lokalerna.

– Nu har vi äntligen ordentligt med utrymme. Och vi kan ta emot rörelsehindrade patienter igen, det har vi inte kunnat göra på sju år!

För sju år sedan flyttade ÅHS tandläkarmottagning ut från Hälsocentralen på Norragatan. Som sista enhet lämnade de huset eftersom personalen inte mådde bra. Flyttlasset gick till Skogshyddsvägen, in i en gammal hundmatfabriks kontorslokaler.

– Då var det meningen att vi bara skulle stanna där i några månader medan man letade efter andra lokaler åt oss, så därför gjordes inte så mycket åt lokalerna på Skogshyddsvägen. Korkmattorna fick vara kvar och vi rullade upp vit färg på någon vägg som var för gul, annars gjordes inget åt stället, berättar Klas Silfverberg.

Tyvärr blev det så att tandläkarna fick stanna i Norrböle i sju år istället för i några månader. Lokalerna där har varit för små, så en munhygienist och en tandläkare har varit utplacerade på andra platser. De patienter som inte har klarat av spiraltrappan på Skogshyddsvägen har hänvisats till Jomala eller Godby.

Varför tog det så länge innan ni fick passliga lokaler?

– Det har inte varit lätt att hitta lokaler åt oss. Det är svårare att flytta en tandläkarmottagning med all dess utrustning än att flytta en vanligt läkarmottagning. Dessutom har det funnits ett visst ointresse i delar av ÅHS styrelse.

Perfekt läge

Till slut har flyttlasset nu ändå gått till Ålandsvägen 26. En adress som Silfverberg tycker att är perfekt.

– Här har vi alla de stora skolorna bakom ryggen. Det är lätt för eleverna på gymnasieskolorna att gå ner hit. Det blir mer effektivt så, på Skogshyddsvägen har vi haft många uteblivna besök på grund av att det krävts mer för att eleverna skulle ta sig dit.

Totalt finns det nu plats för sex tandläkare och två munhygienister i de nya lokalerna. Tandregleraren Hans Björnström finns i samma lokal och nytt är att profylaxtandskötaren har fått ett eget rum.

– Det är bra för hon har en väldigt viktig tjänst. Hon lär barn med hög kariesaktivitet i munnen hur de skall sköta sina tänder.

Nu är det meningen att tandvården skall stanna i de här lokalerna i många år framöver. Med 500 ljusa och välventilerade kvadratmeter att vistas på kommer de nog att trivas utmärkt.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax
Foto: ERKKI SANTAMALA

Tillbaka på Ålandsvägen. När Klas Silfverberg började arbeta som tandläkare på Åland 1977 fanns mottagningen på Ålandsvägen bredvid, Ålandsvägen 26. – Cirkeln har slutit sig, säger Silfverberg nostalgiskt.

Digital teknik. Nu för tiden visas alla tagna röntgenbilder direkt på en dataskärm. Datatekniken i tandvårdens nya lokaler är modern och binder ihop mottagningsarna i Godby och Jomala med den nya i Mariehamn.

Plats för alla. På den nya mottagningen finns det plats för sex tandläkare och två munhygienister. I de förra lokalerna i Norrböle rymdes inte alla under samma tak.

Foto: NAYAB IKRAM (PRAO)

okaler

24, i Ålands radio och tv:s källarvåning. Nu har Silfverberg och ÅHS tandvårdsmottagning flyttat in i huset

Välkommen till
NELKO
HUS & FRITIDSCENTER
dagar 29 & 30.11 kl 10.00-18.00

Vi inreder
ditt kök och
badrum, även
gardero- och
vägglösningar

REPRESENTANTER
FRÅN FABRIKEN
PÅ PLATS

Hus & Fritidscenter
Uppgårdsvägen 3, tel 14 554

NYA ÅLANDS
WWW
guide

BOKA IN DIN HEMSIDA - DU OCKSÅ!
TFN 23 444, ANNONSAVDELNINGEN
FAX 23 450
ANNONS@NYAN.AX

FÖRSAMLINGAR

**MARIEHAMNS
FÖRSAMLING**

evl.fi/srk/mariehamn

FÖRSÄKRINGAR

**ALANDIABOLAGEN
ÅLANDS ÖMSESIDIGA**

alandia.com
omsen.ax

SMÅFÖRETAGARSERVICE

**ÅLANDS
FÖRETAGARFÖRENING**

aff.aland.fi

TIDNINGAR

NYA ÅLAND

www.nyan.ax

UTBILDNING

HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND

ha.ax

ÖVRIGT

**MARIEHAMNS STAD
MISSBRUKARVÅRD**

[mariehamn.aland.fi/
missbrukarvard](http://mariehamn.aland.fi/missbrukarvard)

Godby Mässan

17-18 november öppet kl 11-17

- 1 Idemix

2 Lunmatic

3 Ålands Lungskadeförening

4 Vi Små

5 Lumparlands Såg

6 Axiom Friskvård

7

8

9

10

11 ProSound

12 Boa's CD

13 Mariehamns Kontorsmaskiner

14 Mjuk & Len

15 Enjo miljöstad

16 Ninas Spa & Massage

17 Angelas Beauty Base

18 Meditec

19 Berdinas Kläder

20 Viking Line

21 Ålandsbanken

22 AlandiaBolagen

23 LKF Invest

24 Oriflame

25 Plattmetropolen

26 Mysiga Hem

27 JMF Möbel

28 Bra Möbler

29 Bra Möbler

30

31 Inova Ab - Jerkers Fastighetsservice

32 EU - AMS

33 Midgård Islandsstall

34 Norrängens Biprodukter

35 Visa Konttinen

36 WSJ Sanitation O/Y

37 Patrik Larsson

38 Handverket

39 Lottas Systuga

40

41 Gunnevis Hudvård

42 Gunnevis Hudvård

43 Kajs Agenturer

44 Eckerö Linjen - Ålandsresor

45 Williams Buss

46 Nr1 Agenturer - Strax Online

47 Ålands Ömsesidiga

48

49

50
- 51 Goda Ting

52 Solbacka Smycken

53 Buba Sjölund

54 Butik Kazu

55 Nordea Godby

56 Posten Godby

57 Alexandria

58 Bliss 4You

59

60

61 Pune Oriental

62 BoVision AB

63 SPIS.ax Ab

64 Wikströms Ateljé

65 Staffas Ab

66 FitLine Näringsprodukter

67 Botnia Foto

68 Therese Broderier

69

70

71 Åland United

72 Andelsbanken

73 Fixtjänst

74 Marlene Lindbäck Form

75 Storö Rör Ab

76 Bromarks Presenter och Inredning

77 Bromarks Presenter och Inredning

78 Ålands Smådjursklinik

79 Godby Blommor

80 Lions Åland

81 Sundqvists Buss

82 Flera Röster

83 Linden

84

85 ute

86 Spisdoktorn

87 Buba Fönsterbuss

88 Simon Wiklund Mögelsanering

89 Weekend House

90 RBS Värme

91 Lindemans

92 Marskogens Lamm

93 Ledholmarn

94 Williams Buss

95 Munk Bilen

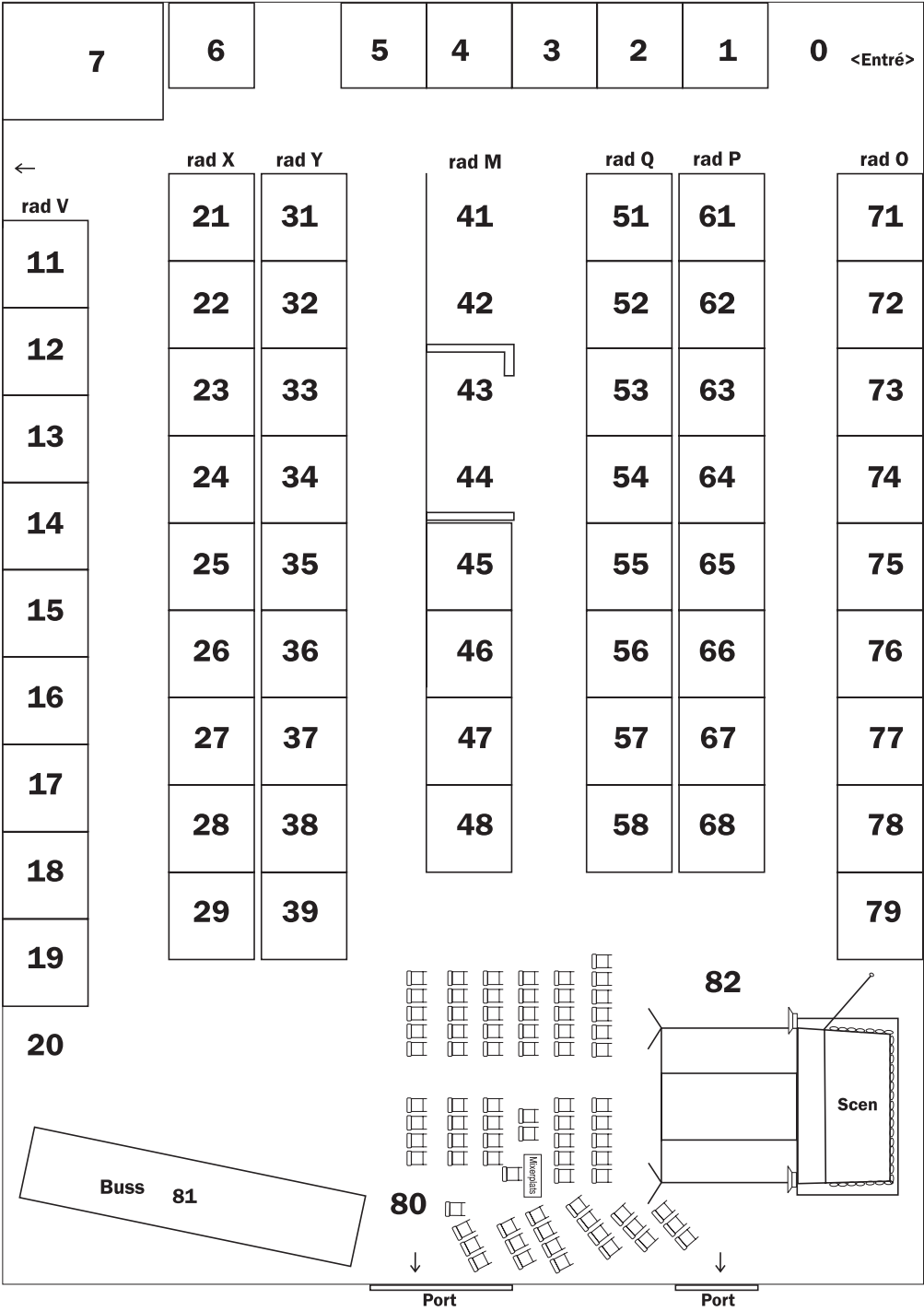
96 Kardonar

97 Nyfors Korv

98 Sundqvists Resor

99

100

Söker du
på rätt plats?

Arbeten och arbetstagare hittar du hos VMP-Group.
Vi finns på Ålandsvägen 32 D, 22100 Mariehamn,
tel. (018) 22 480, 0400 225 480 eller
www.vmp-group.com

Välkommen till vår monter 53 på Godby Mässan.

VMP-GROUP
personaluthyrning • rekrytering • arbetsgivararrangemang

www.vmp-group.com

Vi renoverar dina
CD-skivor på mässan!

- Hakar CD-skivan upp sig?

- Går inte DVD-filmen att se på?

- Fungerar inte ditt data- eller
Playstationspel längre?

Ta med dom till mässan så gör vi dom som nya igen!
Har du många skivor kan du lämna in dom på
mässan och hämta dom hos Sound Pro

Över 7 st **4,50,-/st**

Boa's

CD-Verkstad

Morsundsvägen 118, Hammarland
Tfn 0457 524 3873
www.cdverkstaden.aland.fi

Monter 12

Mässaerbjudande!

Oiva Combivagn

400 € (579€)

Kom och kika
på mitt sortiment
på Godbymässan!

SMA

MONTER NR 4

BESÖK OSS UTE PÅ GÅRDEN!

ALVAR 11 BASTU

Fabrikens representant finns
hos oss på Godbymässan!

Utställningsbastun på Mässan
mögelskyddas av WSJ Sanitation
och säljs till högstbjudande

Pris i delar 6.555€
NU 5.380€

Pris monterad 7.455€
NU 5.780€

Spisboiler och
skorsten ingår.
Frakt tillkommer

WEEKEND HOUSE

BENGT GRANHOLM AB

Torggatan 13A (ovanpå Sittkoffs). Tel 16 929, fax 16 429
bengt.granholm@aland.net www.weekendhouse.com

Wrapmaster

Trassel med
plastfolie?
Glöm det!

Med Wrapmaster plastar du in lätt
och snabbt, helt utan trassel. Ett
lätt tryck räcker.
Besök oss på mässan så visar vi
hur enkelt det är.

M

Meditec

tel 040 700 2854 • www.meditec.fi

MÄSSPROGRAM

LÖRDAG 17 NOVEMBER

- 11.00 Mässan öppnar
12.00 Invigning 2007, Viveka Eriksson
14.00 Modevisning, Tara Trading
15.30 Luciakandidaterna 2007
16.15 Lotteridragning utställarna
17.00 Mässan stänger

SÖNDAG 18 NOVEMBER

- 11.00 Mässan öppnar
13.30 Flera Röster underhåller
14.15 Sundqvists Resor, show med vinterns skidresor i samarbete med Sportcenter
15.00 Alandia Strings
16.15 Lotteridragning utställarna
17.00 Mässan stänger

ALLA
MÄSSBESÖKARE
får en simbiljett
gratis till Godby simhall
Biljetten är i kraft till 31.5.2008

Välkomna!

Greta Sundström
underhåller i mellantiderna
båda dagar

ENTRÉ

Vuxen 5,00
Barn u 12 år 3,00
Under 6 år gratis

Besök oss på Godbymässan

Favorit i repris!
10 julkort
för endast 1€

Välkommen
till monter
nummer 52

Mässerbjudande på örhängen!

Back on Track®
Keramisk textil,
lindrar, värmer och
ökar blodcirkulationen

Mässpriser -10%

Midgård Islandsstall
Tfn 0457 0947 490
midgard@aland.net
www.midgard.ax

Sonnenreiter
ridbyxor

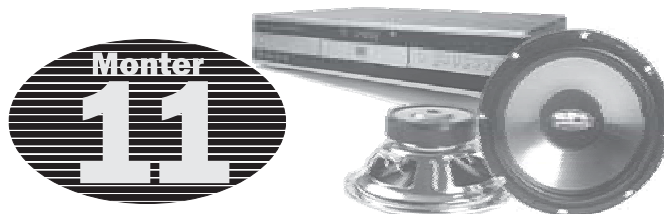
Monter
33

Välkommen.

Nya Åland
☆☆☆
Morgontidningen.

PROSOUND
Gesällgatan 6, tel 22 226, e-post: prosound@aland.net

Allt inom bilstereo
och hemmabio

BYGGA NYTT ELLER RENOVERA?

HAPI • Kök

• Fönster
KARVIA FÖNSTER
www.karvia.net

Kontakta mej! Jag har erfarenhet, brett sortiment med
hög kvalitet och jobbar efter ditt behov och önskemål.

Tel 040 583 4449
www.pro-sam.com • buba.sjolund@pp.inet.fi

PRO-SAM
NINA SJÖLUND

Ålands Smådjursklinik i Godby BUTIK & PÄLSVÅRD

Trimning, klipp & bad

Vår diplomerade hundfrisör
Linda Jansson tar emot
nya och gamla kunder
Boka tid på tfn 38 961

VETRIDERM®

Butiken
öppen under
Godbymässan
-20%
på hela vårt
sortiment

Besök vår
monter

• **78** •

på Godbymässan och se
Linda när hon trimmar
och klipper hundar

Demonstration av
Aloevera produkter

ROYAL CANIN

www.smadjurskliniken.ax

Värme som lockar

Kaisa 2
4 080,-

Nu 3 265 €

Lydia Solo 1
5 490,-

Nu 4 390 €

En värmelagrande NunnaUuni-eldstad
avger en behaglig och jämn värme
som ökar komforten i ditt hem. Du
kan njuta av värmen nästan direkt
efter att du tänt elden och värmen
räcker långt in på nästa dag.

Bekanta dig med utbudet på
www.nunnauuni.com

NUNNAUUNI
OF HIGH QUALITY SOAPSTONE

Besök oss i monter nr 63
på Godbymässan

Mässerbjudande:
10% rabatt på hela sortimentet

SPISAX

Jomala Torpvägen 217
22120 Mariehamn
Tel. 0400 366 260
www.spis.ax

Prisvärda stugor och bodar

Folkstugan 6730€

Friggebod 2530€
Terass 390€

Förråd 1650€

Dass 690€

Lekstuga 765€

Rökbastu 5480€

**Lekstugor, förråd, gäststugor,
sommarestugor och bastustugor**

MÄSSERBJUDANDE:
28 mm
FRIGGEBOD
1530€
RÖKBASTU
4480€
BEGRÄNSAT ANTAL

UTLOTTAS PÅ MÄSSAN:
1 st utedass

Välkommen till vår monter
för mera info!

www.polarhus.com

Representant på Åland LSAB

Tel 34 153, 0457 379 8853. E-post: birgitta.engblom@aland.net

Marlene Lindbäck Form

Godbymässan **74**DATA GROUP
IT-proffs i samverkan

brother

HL 240

Skrivare, scanner,
kopiator och faxMässpris: **89,-**

P 900

1 st band för textil och 1 st
vanligt band medföljer**19,90**MKAB.com
Mariehammns Kontorsmöbelför ABVi finns i monter 13
på GodbymässanSkarpansv. 26, tel 13 536, fax 16 566
Öppet: vardagar 8.30-17.00

datorer • nätverk • skrivare • kopiatorer • service • kassasystem • kontorsmöbler • kontorsmaterial

Välkomna
till monter**19**Kläder
från
Jacett
"the best
a woman
can get"Alfons Åberg & Milla
finns för de minsta, t.ex.
t-shirt, pyjamas, nattlinneMassor med
sköna sockor!Berdinas Kläder
Doppingvägen 4B, tfn 0400 723 376
Louise Brunnsberg

Vi ses på Godbymässan

monter
54

Välkomna

Klädbutik
KAZUSittkoff, tel 0400 860 195
Öppet: vard 10-17, to 10-19, lö 10-14Tidigarelägg våren,
förläng sommaren ...Santex[®]
Uterum

... med ett inglasat uterum

Läs mer på www.santex.se

Försäljning: BJARNE LEVLIN

LKF-Invest AbNorragatan 28 A, tel 018-21 758, fax 018-21 739
GSM 0457 595 7860 • lkf@aland.net • www.santex.seAnnonsera i den tidning
du själv läser!Besök oss på
Godbymässan

Där visar vi

Pelletspannor
& kaminer

Solpaneler

Välkomna!

VAPÖ

Rundbergs
Bil & Service Ab

Villagränd 3. Tel 19 241

Mögelsanering utan att riva

Behandling av NYA och gamla stockhus

Ingen
behöver
flytta ut!

WSJ SANITATION

Vi träffas på Godbymässan
17 - 18 novemberAb WSJ SANITATION Oy
+358 400 418 103
www.wsjsanitation.net
wsjsanitation@regionline.fiÅland: Simon Wiklund
+358 405 307 322
simon.wiklund@regionline.fi

Skidpremiär!

SKIDÅKNING
I ÖSTERRIKE!

Schladming

Avresa: 15.2, 10 dgr
Pris: EUR 885

Mayrhofen

Avresa: 29.2, 10 dgr
Pris: EUR 980SPORTLOVS-
KUL!

Tandådalen

Avresa: 17.2, 5 dgr
Pris: från EUR 316

Nästan varje helg!

Romme Alpin

Säsongsstart: 18.1, 2,5 dgr
Pris: från EUR 185Hela vårt skidprogram
presenteras på Mässan.
BESÖK OSS I BUSSEN!Som besökare på Mässan
får du **5% RABATT**
på din skidresa!Kom och kolla in vår
SUNDQVIST SHOW
på söndag kl 14.15!Då visar vi senaste skidmode
i samarbete med Sport CenterSUNDQVISTS
RESOR

När borta är som bäst

www.sundqvists.comMonter
25 - 26
Välkommen!SILVERSTONE
BadDANSANI[®]
BADRUMS-
INREDNINGAR
demo**-30%**

Mässpris från

1 110,-KAKEL **-20%** (över 20 m²)- KAKEL FÖR ALLA[®]**PLATTMETROPOLEN**Tfn 040 5843 909 el 21 079
www.plattmetropolen.com

OSBORNE & LITTLE & Sanderson

TAPETER

-20%

Inredningsbutik

Mysiga Hem

i Sittkoff tfn 21 055

Välkommen till
Fixtjänst
- din egen fixare!• Snickeri • Sömnad • Elektronik
• Montering • Övriga tjänster

Vid Fixtjänst kan du:

- Köpa flaggor och vimplar
- Beställa snickeriarbeten, allt från fågelholkar till heminredning
- Få enklare monteringsarbeten utförda
- Beställa övriga tjänster

Vi finns på Godby mässan
i monter **73**

Välkommen att besöka oss!

Vi finns på Dalkarbyvägen 4 i Mariehamn.
Öppet: måndag-torsdag 8.00-16.00
fredag 8.00-14.30. Tel 018-22 735Titta gärna mer på vår hemsida:
www.handicampen.ax/fixtjanst

spisdoktorn ab

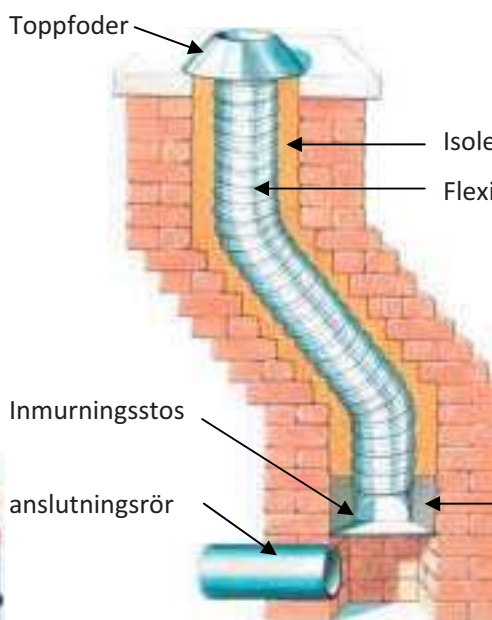
Har du problem med drag i skorsten ?
Rädd för att din skorsten är otät?
Sotigt glas i din kamin ?
Varför blir det bara varmt framför elden?
Osäker på vedhantering ?

Jaa det finns massor av frågor om ved eldning, bästa effekt, hantering osv .

Vi på **spisdoktorn** hjälper dig få svar på, om inte alla, så dom flesta frågor

Ett mål vi har **KRÅKAN** får hålla sig med egen värme

Vår trollerilåda Energikassetten kan du få i många utföranden och passar i de flesta eldstäder. Ger upp till 16 Kw

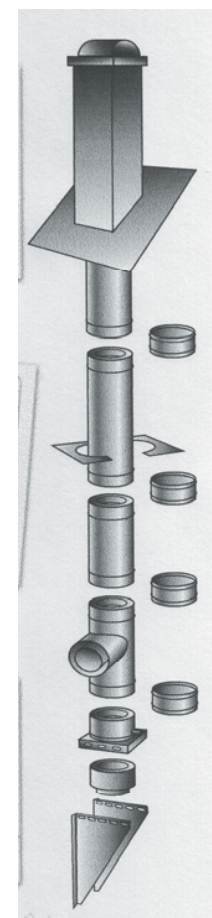

Specialpris på skorstenstättning
Toppfoder, 7 meter slang, 300 liter isolering, inmurningsstos
Från 699,-

Våra produkter från **Landy vent** står för högsta kvalitet vad gäller brandsäkerhet och livslängd

<http://www.landyvent.se/>

Bruk för inmurnning och tätning av inmurningsstos.

Vi har en spis för alla behov

Varför gå över ån efter vatten?
spisdoktorn ab håller svenska priser.
För det mesta även under!

spisdoktorn ab

Villagränd 1 (invid TB)
Tfn 23 317 Lena eller Janne, kvällar 41 936

För mer info
www.eurofire.se

För vår
MILJÖ

Ni hittar oss på Godbymässan, monter 62!!

KARLSON HUS
Försäljningskontor Åland
Tel: 018-13378

ÄNTLIGEN PÅ ÅLAND

- **KARLSON HUS** är den första producenten i Sverige som har miljöcertifierat sig enligt ISO 14001 och även CE-certifierad byggnadskropp enligt EU: s normer.
- Våra hus är byggda med naturliga material utan gifter, gedigna konstruktioner, hantverk i stället för löpande band, finish i varje detalj.
- Med våra **EKOMER** hus sparar du upp till 80 % av dina värmekostnader.

ALLA Karlsonhusägare får GRATIS semestermedlemskap vilket ger 15 veckors semesterboende för hela familjen, giltigt i 30 år!

BoVision AB

Uppgårdsvägen 2, 22 100 Mariehamn. Tel: 13378
E:post bovision@aland.net

Godbymässan fyller 15 år

I helgen är det dags för Godbymässan, den femtonde i ordningen.

Med anledning av jubileet utlovas extra aktiviteter och rekordmånga utställare.

När Godbymässan startade för femton år sedan kunde nog ingen tro att den skulle bli den succé den blivit. Förra året hade mässan 4.100 besökare, och de senaste fem åren har antalet utställare ökat från drygt 60 till årets 80 företag.

– Det här är Ålands största mässa, säger projektledare **Elof Johns**.

Johns berättar att man på årets mässa kommer att möta företag av alla de sorter. I Godbyhallen kan man hitta smycken, pelletsvärmare, friskvårdsföretag, stockstugor, orientalisk mat, barnprodukter, resebyråer, och mycket, mycket mer.

– Vi har väldigt många småföretag. Eftersom vi tar en liten summa för montrarna är det många småföretag som har råd att vara med. Så vill vi ha det, vi vill inte sätta en för dyr prislapp på montern och hindra småföretagarna.

Förutom alla utställare inomhus kommer det även att finnas företag på utsidan av Godbyhallen. Bland annat kan man förse sig med en korv eller en ledholmare. Inne i hallen finns ett mässcafé och simhallens café håller öppet både lördag och söndag.

Elof Johns berättar att Godbymässan har växt rejält de senaste åren. – Blir mässan större måste vi bygga ut hallen, skojar han.

– Så man behöver inte ta matsäck med sig, skojar Johns.

Underhållning bjuds det också på. Bland annat medverkar Flera röster, Alandia Strings, **Greta Sundström** och Lucia-gruppen. Mode visas också på scenen.

Paddla kajak

I samband med mässan ordnas även extra aktiviteter på Ålands idrottscenter.

– Det kommer bland annat att finnas kajaker i simhallen. Och alla besökare får en fribiljett till simhallen som går att utnyttja när man vill fram till sista maj nästa år, säger Johns.

Godbymässan håller öppet lördag och söndag från klockan 11.00 till 17.00.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

80 utställare. Rekordmånga företag ställer ut på Godbymässan i helgen. Bland utställarna hittar man bland annat resebyråer, friskvårdsföretag och smyckestillverkare. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

PRENUMERERA på Nyan!

**Behöver du
julklapptips?
Vill du veta vad
som händer på
Åland?
Följ med Nya
Åland med
presenttips, Lucia-
firande, nyårs-
kavalkad och
mycket mer!**

**Du kan också teckna
prenumeration via e-post:
prenumeration@nyan.ax
eller genom att ringa
tel 23 444**

Ja visst,
jag vill prenumerera på Nya Åland

till 31/12 2007
för **endast**

(Normalpris 24€)

15€

Namn:

Adress:

Postadress:

Telefon:

Underskrift:

Nya Åland
☆☆☆

bjuder på
portot

Nya Åland

Svarsförsändelse

Avtal 22100/41

22103 Mariehamn

Porto tillkommer på prenumeration utanför Åland
0,50€/mån till övriga Finland. 1€/mån till Sverige.

www.nyan.ax

Nya Åland
☆☆☆

Finansiering kräver balansgång

Sällan springer kapitalet efter entreprenören. Det är entreprenören som får jaga kapitalet.

Den fjärde delen av artikelserien Företagare i fokus handlar om pengar. Hur man får dem och hur man får dem att räcka till.

Vi berättar också vad man skall prioritera då personal skall anställas.

Att sälja sin idé, sin produkt och sig själv är en främmande tanke för de flesta. Rollen känns helt enkelt obekvämt och man tenderar att vara för blygsam.

– Det är en både svår och främmande tankeprocess om man inte är investerare eller ekonom, säger **Svein Erik Sogn**.

Affärsplan

I all enkelhet: entreprenören behöver pengar då han får kostnader. I praktiken betyder det ofta att investerare behöver komma in i bilden då företaget kräver full tid av en person.

Att utveckla en produkt och marknadsföra den tar ofta så lång tid att man inte kan leva på försäljningen av produkten från start. En konsult kan å andra sidan börja sälja sin produkt direkt. Förr eller senare behöver de flesta kapital och externa investerare.

– Förarbetet och information utåt är viktigt. Investerare måste få veta vad man tänkt i ett tidigt skede. Det bästa sättet är att ha en sammanfattad affärsplan på 2-3 sidor att lägga fram, säger **Johan Porko**.

Affärsplanen skall berätta vad man planerar göra och hur man planerar göra det.

– De som är konsulter i riskkapitalbolag väljer kanske två av hundra affärsplaner som de väljer att satsa på, säger **Svein Erik Sogn**.

Framför allt handlar det om att entreprenören skall skapa förtroende. Entreprenören skall presentera sin idé och investerarna skall gå in med kapital i de företag de tror på.

– Förtroendet skall skapas i alla faser för att investerare skall satsa på en idé, säger **Johan Porko**.

– Entreprenören skall tro på sig själv mer än på idén. Jag är en traditionell försäljare och van med en kultur som är marknadsriktad. Andra är inte vana med den kulturen och vågar inte, säger **Svein Erik Sogn**.

Kräsen och ödmjuk

Det handlar om att entreprenörens passion skall vara så stark att andra skall tro på projektet.

Entreprenören skall ock-

Balansakt. Var ödmjuk men samtidigt kräsen då du söker kapital till ditt bolag. Det rådet ger det fjärde avsnittet av Nyans företagarserie. På styltorma på bilden balanserar Erica Eklund.

Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

Fakta/Framåt företagare får gratis hjälp– sista chansen att anmäla sig

- Imorgon, torsdag, går anmälningstiden ut om du vill vara med i artikelserien Företagare i fokus under nästa år.
- Så här gör du om du vill anmäla dig: Ring **Robert Mansén** på telefonnummer 22 761 eller 0400 596 029.
- Eller kontakta **Johan Porko** på Avanspartners via e-post: johan.porko@avanspartners.ax.
- Eller skicka ett SMS med texten "respons nyan" till telefonnummer 17 211. Då blir du genast uppringd och får svara på en enkel fråga.
- Företag i Fokus är ett samarbete mellan Nya Åland och Avanspartners.
- Företag som kört fast, vill utveckla sig, upplever ett generationsskifte eller vill nå ut till en större kundkrets kan anmäla sitt intresse.
- Personer som har en idé och vill starta ett nytt företag kan också höra av sig.
- Företagen och entreprenörskapen kan röra sig inom vilka områden som helst.
- Avanspartners fungerar som ett gratis bollplank för de företag och entreprenörer som blir uttagna.
- Anmälningarna är konfidentiella och offentliggörs inte.
- Avanspartners och Nya Åland förbehåller sig rätten att välja ut 3–4 entreprenörer som får delta.
- Intresset är stort och alla anmälningar som redan kommit in har noterats. Vi är glada över det stora intresset.

så bygga upp ett team som kompletterar hans egna svaga punkter. Dessutom skall han vara ödmjuk inför investerare och kapitalanskaffare.

– En entreprenör som är arrogant kan gå ut direkt. Arrogans kan vara särskilt problematiskt på en liten ort. Man bränner många broar med det, säger **Robert Mansén**.

Å andra sidan skall entreprenören vara kräsen. Den humana sidan av kapitalet är minst lika viktig.

– Man skall leva med de investerare man tar in, så visst får man välja lite, säger **Johan Porko**.

När entreprenören väl fått in kapital gäller det för honom att varken ta för stor eller liten risk.

– Man skall varken sätta

sprätt på alla pengar direkt eller sitta på pengarna utan att de ger avkastning. En fin balans är lite av ett konststycke, därför är det bra att vara fler, säger **Svein Erik Sogn**.

Anställa

Då entreprenören själv är heltidssysselsatt kan det bli aktuellt att anställa fler. Kanske behövs en försäljare eller programmerare.

– Det mest kostbara man kan göra är att göra en felanställning. Rekrytering är extremt viktigt, säger **Svein Erik Sogn**.

Till att börja med skall man utnyttja de nätverk man har. Då kan man också ha nytta av det kontaktnät som riskkapitalbolaget har.

– Personligen tror jag inte på annonser. Jag föredrar

att använda nätverk. Man skall inte bara söka efter kompetens utan också personer som gillar att arbeta i den utvecklande fasen, säger **Svein Erik Sogn**.

Då en person skall anställas gäller det att få alla papper rätt. **Johan Porko** rekommenderar att man anlitar en affärsjurist.

– Och se till att ni som arbetar med företaget blir ett litet team som jobbar effektivt och målinriktat samtidigt som ni har det trevligt tillsammans, säger **Svein Erik Sogn**.

”Garanterat tio nej innan ett ja”

För att bli företagare måste du vara villig att sälja din produkt på alla fronter. Det säger Responz vd och grundare Svein Erik Sogn som berättar hur det gick till då han grundade sitt företag. I dag handlar det om hur man skaffar finansiering.

Orädd, aggressiv och med ut hållning. Det är ord som **Svein Erik** använder då han beskriver hur en företagare skall vara för att få kapital.

– Du skall sälja dig till både investerare och kunder och det är inte samma sak.

För att skaffa kapital till **Responz** gick han till traditionella företag.

– Som entreprenör är du beroende av att samla kompetens omkring dig. Utnyttja alla nätverk du har omkring dig och arbeta långsiktigt.

Det handlar om att vara sin egen lilla pr-byrå. Ringa upp bekantas bekanta och kolla vem de i sin tur känner som kan tänka sig vilja investera i ditt företag.

– Du får garanterat tio nej innan du får ett ja, men det är bara att kämpa på.

Låt det ta tid

Ett vanligt misstag många gör är att tro att kapitalanskaffningen skall gå snabbt.

– I fjol somras satte jag ner tid på att presentera mitt företag för villiga privatpersoner

och åländska riskkapitalbolag. Det gick smidigt och den första emissionen tog cirka tre månader. Då fick jag kapital som skulle räcka till våren 2007. I den andra emissionen ville vi ha en långsiktig investerare ut- anför Åland. Det blev en mer krävande process som tog nästan sex månader. Det är nog en ganska normal tid för en sådan process.

Svein Erik har en så kallad affärsängel, något som närmast kan liknas vid en kapitalstark mentor.

– Affärsänglar är ofta entreprenörer som har lyckats och vill investera. De har en kombination av kunskap och pengar och det ger bolaget operationell hjälp tillsammans med kapital, något som är mycket viktigt i en fas där produkten ännu inte säljer sig av sig själv.

Plan B

Då man lägger fram sin plan för eventuella investerare skall man inte glömma att redovisa sin egen insats.

– Det lönar sig att ha en viss koll på hur mycket tid och pengar du själv lagt ner. Det blir en del av din substans.

Och en plan B, helst en plan C, är ett måste.

– Om pengarna tar slut innan du får nya skall du inte bli pressad till att sälja dig för billigt. I inledningsskedet skall man ha flera ben att stå på och något annat att leva på också.(ke)

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Det har gjorts många företagsaffärer i år och de har lett till rekordmånga tvister. Centralhandelskammarens skiljenämnd har redan fått ta emot 64 anmälningar, medan de under hela fjolåret var 43.

Miljontals arbetstillfällen är i fara på grund av klimatförändringen, säger FN. Ledarna för FN:s klimat- och väderleksbyråer sade till diplomater på måndagen att upphetningen kan decimera den globala fiskesektorn, hota turismindustrin och leda till stor arbetslöshet bland miljöflyktningar.

Möte om jordbruksstöd framflyttat

HELSINGFORS. Förhandlingarna om det nationella jordbruksstödet för södra Finland, det så kallade 141-stödet, har flyttats fram på grund av sjukdom. Tidningen Helsingin Sanomat spekulerar dock i att stödet blir som tidigare år, alltså 94 miljoner euro.

Det är oklart vad den nya summan för det nationella jordbruksstödet för södra Finland blir. De avgörande förhandlingarna mellan Finland och EU-kommissionen har nämligen inte ännu förts. Det var meningen att jordbrukskommissionären **Mariann Fischer Boel** och jord- och skogsbruksministern **Sirkka-Liisa Anttila** (c) skulle mötas i Bryssel på torsdag, men kommissionären är sjukskriven. Fischer Boels informatör uppger att mötet ordnas tidigast nästa vecka.

Förslaget dög inte

Kommissionen väntar sig enligt informatören ett nytt förslag om nivån på stödet. Det första förslaget, som Finland gav i augusti, dög inte för kommissionen.

– Det är nu Finland som har

Oklart ännu. Det är fortfarande oklart vad summan för det nationella jordbruksstödet, 141-stödet, för södra Finland blir. De avgörande förhandlingarna mellan Finland och EU-kommissionen har flyttats fram till nästa vecka. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

bollen, säger informatören **Michael Mann**.

Helsingin Sanomat skrev på tisdagen att 141-stödet kommer att uppgå till 94 miljoner euro, vilket är lika mycket som nu. I praktiken skulle stödni-

vån ändå sjunka eftersom det nationella miljöstödet uteblir.

Ett av flera

Det omtvistade 141-stödet är bara en liten del av stöden som de finländska jordbrukarna får,

men de är viktiga för köttproducenterna. Finland betalar stödet ur sin egen budget till skillnad från EU:s jordbruksstöd.

Det nuvarande avtalet om 141-stödet gäller till årsskiftet. (FNB)

Miljöföretag kräver bättre återvinning

HELSINGFORS. Minst 50-60 procent av samhällsavfallet i Finland bör återvinnas, som man gör i många europeiska länder. Det anser Miljöföretagens förbund.

Förbundet oroar sig för de stora sopförbränningsverken som planeras i Finland. Om de byggs enligt planerna ris-

kerar stora delar av de återvinnbara soporna att gå till förbränning, varnar förbundet i ett pressmeddelande.

Nu återvinns ungefär 30 procent av soporna i Finland.

Osorterat

En ändring i avfallslagen som trädde i kraft i juni gör kommunerna ansvariga för församlingarnas sophantering.

Många kommuner låter till exempel det avfall som uppstår på begravningsplatserna gå osorterat till soptippen, uppger förbundet.

Miljöföretagens förbund är en näringspolitisk förening för företag inom miljöbranschen. Förbundet har drygt 100 medlemsföretag med en sammanlagd omsättning på 460 miljoner euro. (FNB)

Apoteken öppna också under en strejk

■HELSINGFORS. Tillgången till läkemedel tryggas också under en eventuell farmaceutstrejk, säger Apotekarförbundet.

Kunderna får bereda sig på längre köer. Försäljningen sköts förutom av apotekare av provisorer och förmän.

Om man inte når en överenskommelse i löneförhandlingarna går en del av farmaceuterna på strejk på måndag. Redan på torsdag anordnas en stridsåtgärd som varar tolv timmar i huvudstadsregionen för att ge fart åt förhandlingarna. Stridsåtgärden inleds klockan 12.

Största delen av apoteken i huvudstadsregionen håller öppet som normalt också på torsdag. Snarpt en femtedel av apoteken har förkortat sin öppethållningstid.

Farmaceutstrejken omfattar också en del av provisorerna. (FNB)

Alkostrejk kan stänga butiker

■HELSINGFORS. Det kan bli frågan om stängda butiker om arbetarna på Alko går i strejk på torsdag. Monopolbolaget vill ändå inte spekulera i hur stor del av butikerna som kan tvingas stänga. Enligt löneförhandlingarna kommer bara en ”begränsad del” av butikerna att hålla öppet med hjälp av arbetande förmän. (FNB)

■HELSINGFORS. Bara en fjärdedel av finländarna tror att den vetenskapliga forskningen i landet koncentrerar sig på väsentliga och viktiga saker.

Över hälften av de tillfrågade i den senaste vetenskapsbarometern tror ändå att forskningen ger korrekta och trovärdiga resultat. En majoritet anser också att vetenskapen i Finland håller hög klass. (FNB)

Världen just nu

Småtjänster blir skattefria i Sverige

■STOCKHOLM. Gör det skattemässigt enklare att hjälpa grannen med småtjänster, föreslår Skatteverket i Sverige. Sveriges statsminister **Fredrik Reinfeldt** är positiv till förslaget.

Skatteverket skickade på tisdagen ett förslag till regeringen om att tjänster mellan privatpersoner för upp till 10.000 kronor per år ska befrias från skatter och avgifter.

– Nuvarande regler är krångliga och att kräva in skatt på små summor mellan grannar och släktingar uppfattas inte som rimligt. Därför riskerar dagens regler att legitimera allvarigare skattefusk, skriver Skatteverkets generaldirektör **Mats Sjöstrand** i en kommentar.

Verket föreslår att samma beloppsgräns ska gälla även för privatpersoners uthyrning av bostad och båt. Ideella föreningar föreslås få betala ut skattefri ersättning till privatpersoner, till exempel domare vid sportsliga evenemang, på upp till 3.000 kronor per år.

Dagens fribeloppsnivå på 1.000 kronor infördes i början av 1990-talet. Så en höjning till 10.000 kronor är delvis en inflationsjustering, enligt **Åsa Johansson**, rättslig expert på Skatteverket.

– Kravet är att det är mellan privatpersoner, säger Åsa Johansson. Skatteverket räknar med att skattebortfallet med de nya reglerna blir marginellt, runt 20-30 miljoner kronor per år.

Statsminister Fredrik Reinfeldt är positiv till förslaget. – Det handlar dels om att det kontrolleras att de skatteregler vi beslutar om efterlevs. Det handlar också om att inse att det behövs en folkligt förankrad vilja att betala skatt och att det finns en enkelhet i att betala skatter, som gör det lätt för folk att göra rätt, sade Reinfeldt. (FNB–TT)

Fågelinfluensa i Storbritannien

■LONDON. Den farliga formen av fågelinfluensa har påträffats i Storbritannien. De brittiska myndigheterna bekräftade på tisdagen att det är frågan om H5N1-viruset, som är farligt för människan.

Virusstammen är av asiatiskt ursprung och påminner om fallen i Tjeckien och Tyskland i somras. I Storbritannien påträffades sjukdomen på en fågelfarm i en by i Suffolk i östra England.

På måndagen gav myndigheterna order om att mer än 6 000 kalkoner, ankor och gäss skulle slaktas. Gården har isolerats. (FNB–AFP–Reuters)

Nätbedrägerierna ökar dramatiskt

■MALMÖ. Bedrägerierna på internet ökar kraftigt och sannolikt är det faktiska antalet brott ännu större. Polisen efterlyser mer vanligt bondförnuft hos köparna i Sverige.

I oktober anmäldes 481 internetbedrägerier i Sverige, en ökning med 60 procent jämfört med samma månad i fjol. Under årets första tio månader har polisen tagit emot åtta gånger så många anmälningar som under samma period förra året och allt oftare drabbas privatpersoner, skriver Sydsvenskan.

Enligt **Anders Ahlqvist**, chef vid Rikskriminalens internetspansingsgrupp, ger dock siffrorna inte en heltäckande bild av verkligheten. Först förra året fick internetbedrägerierna en egen brottskod hos polisen och det brukar ta en tid innan alla hittar rätt. Dessutom kan mörkertalet vara mycket stort, påpekar han.

Anders Ahlqvist har ett annat grundtips till vanliga konsumenter: – Skulle du lämna dina pengar till en person som lovar att leverera senare? Och som vanligt är den gyllene devisen: Om det låter för bra för att vara sant, så är det oftast inte sant. (FNB–TT)

70 mafiosi gripna på Sicilien

■ROM. Sjuutio misstänkta medlemmar av en maffiaklan i Syrakusa på sydöstra Sicilien greps av den italienska polisen på tisdagsmorgonen.

Maffiamedlemmarna kommer att åtalas för narkotikahandel och penningutpressning, rapporterar den italienska nyhetsbyrån Ansa. Polisen beslagtog även vapen och 200 kilogram narkotika i råden mot klanen Bottaro-Attanasio.

– Dagens operation har halshuggit klanen, sade åklagare **Ugo Rossi**.

Ytterligare tio personer greps i Siciliens huvudstad Palermo natten till tisdagen. De misstänks vara medbrottslingar till maffiabossen **Salvatore Lo Piccolo**, som greps för en dryg vecka sedan. (FNB–AFP)

Häktad för hot mot skola

■STOCKHOLM. En av de tonårspojkar som tros ha planerat ett attentat mot en gymnasieskola i södra Stockholm häktades på tisdagen dag av Södertörns tingsrätt, på sannolika skäl misstänkt för grovt olaga hot.

Åklagaren hade begärt att den 16-årige pojken skulle häktas även för stämpling till mord, men häktningsdomaren ansåg att misstankarna inte räckte till det.

Nyhetsbyrån TT:s reporter rapporterar att 16-åringen blev överraskad av beslutet, men att han i övrigt var samlad. Under häktningsförhandlingen nekade han till anklagelserna som riktades mot honom. Hans advokat, **Thomas Wieslander**, säger till TT att han ännu inte talat med sin klient och att man ännu inte bestämt om beslutet ska överklagas.

Den andre pojken, en 17-åring, har omhändertagits av socialtjänsten och därmed fann åklagaren inga skäl att begära honom häktad. Misstankarna mot honom kvarstår dock.

De båda tros ha smitt planer på att mörda rektorn och skolkamrater på Enskede Gårds gymnasium i södra Stockholm. (FNB–TT)

Ekonomi

Finnair: utsläppshandel kan höja flygpriserna

BRYSEL. Finnair antar att flygpriserna kan stiga när flygtrafiken tas med i EU:s system för utsläppshandel.

Kommunikationschef **Taneli Hassinen** säger att man inte kan ge noggranna uppskattningar om prisökningens storlek, eftersom villkoren för utsläppshandeln ännu inte är kända. Prisändringen per flygbiljett kan variera mellan några euro och ett tjugotal euro.

Totalkostnaderna för bolaget kan på årsplanet stiga till totalt miljoner euro.

Men det väntas ta många år innan flyget helt är med i utsläppshandeln. Dessförin-

nan finns det många andra faktorer som kan påverka priserna.

En fördelning av kostnader enligt tidigare utsläpp är en nackdel för bolag som Finnair som flyger med relativt nya flygplan. Det är svårare för sådana bolag att minska utsläppen än för bolag som flyger med gamla flygplan.

EU vill ha med flygtrafiken i utsläppshandeln för att den står för en ökande del av koldioxidutsläppen.

EU-parlamentet röstade om utsläppshandeln på tisdagen. Frågan ska nu behandlas i medlemsländerna. En slutlig överenskommelse om villkoren för utsläppshandeln

nås antagligen först i slutet av nästa år.

Ambitiöst mål

EU-kommissionen föreslog i slutet av 2006 att flyget inom EU ska omfattas av utsläppshandelsregler från 2011, och att flyg till och från EU ska ingå från 2012.

Nu föreslår EU-parlamentet flera skärpningar. För det första vill parlamentet att alla flyg ska omfattas av reglerna direkt från 2011. Dessutom vill parlamentsmajoriteten att handeln med rättigheter ska begränsas till 90 procent av utsläppsnivån under perioden 2004-2006, och inte 100 procent som kommissionen föreslagit. Därtill bör

flygbolagen tvingas handla upp 25 procent av sina kvoter direkt i auktioner. EU-planerna är kontroversiella redan i den form kommissionen föreslagit. USA ogillar att utsläppshandelsreglerna kan omfatta flygningar från länder utanför unionen, och drev vid ett möte med FN:s flygorgan ICAO i september igenom ett hinder. Den ICAO-resolution som antogs sade att en sådan inte ”bör innefatta flygplan från andra länder utan ömsesidig överenskommelse”. Politiska kommentarer efter ICAO:s beslut pekade mot att EU sannolikt ignorerar resolutionen. I förlängningen hotar då en handelskonflikt med främst USA. (FNB)

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

” Vi har alltid haft väldigt bra domare, men inte kvantiteten.

ÅLANDS FOTBOLLFÖRBUNDS ORDFÖRANDE ANDERS MATSSON OM DOMARSITUATIONEN PÅ ÅLAND

Nationella åtgärder ska lösa domarkrisen

FOTBOLL. Igår skrev Nyan om domarproblemet inom den åländska fotbollen. Både Ålands fotbollförbund och Finska bollförbundet är medvetna om situationen. Och åtgärder inför nästa säsong är på gång.

Detta säger Anders Mattsson, ordförande i ÅFF.

Domarproblemet är inte unikt för just Åland. Inom hela Europa är det svårt att få domare att fortsätta döma efter utbildningen. Det är också därför som Finska bollförbundet åker runt till alla distrikt i Finland för att diskutera hur problemet kan lösas.

– Det har alltid varit likadant på Åland så länge jag kan minnas, säger Anders Mattsson. Situationen är alltid prekär. Vi har alltid haft väldigt bra domare, men inte kvantiteten.

Den kartläggning som bollförbundet just nu genomför beräknas vara färdig någon gång i december. Efter det ska samtliga förbund i Norden ha ett möte i Köpenhamn i januari. Där ska de tillsammans diskutera hur domarfrågan ska lösas.

Egna åtgärder

Från Ålands fotbollsförbunds sida avvaktar man tills både den inhemska kartläggningen och det nordiska mötet är över innan några åtgärder sätts in. Men några egna idéer har de för framtiden.

– Vi ska försöka med mentorer nästa säsong som hjälper domarna. Sedan behöver föreningar också hjälpa dem och föräldrarna som har åsikter på sidlinjen, säger Mattsson.

I gårdagens Nyan efterlyste bland annat Ålands domarklubb efter någon som enbart sysslar med domarfrågor på kansliet. Även Mattsson ser ett sådant behov men säger att de ännu inte sökt efter ny personal.

Vad är det ni hoppas på från fotbollförbundet? Är det mer pengar?

– Det är det vi hoppas på. Vi har ju ett anslag med distriktpengar som går till utbildning och uppföljning. Det mesta har gått till domartillsättningen.

För ÅFF:s del blir det inga beslut i frågan förrän styrelsemötet i december. Efter det kan det bli aktuellt med de första åtgärderna för att lösa domarproblematiken.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

En domare som dömer. ÅFF:s ordförande Anders Mattsson säger att domarfrågan är ett gemensamt problem för hela Europa. Det är helt enkelt alldeles för många domare som slutar i förtid. En domare som fortfarande dömer är Jouni Hyytiä på bilden. Foto: ERKKI SANTAMALA

Fair Play-tävlingen avgjord

■FOTBOLL. Mästarna Tampere United är också Tipsligans främsta Fair Play-lag. Det visar fotbollsförbundets statistik över den gångna säsongen.

Vinsten i Fair Play-tävlingen innebär vanligtvis att det aktuella laget deltar, tillsammans med Fair Play-lagen från de övriga europeiska ligorna, i utlottningen av två platser i nästa säsonges UEFA Cup.

Men då Tampere United, i egenskap av finska mästare, redan är kvalificerade för Champions League-kval, går platsen i utlottningen till Fair Play-tävlingsens tvåa FF Jaro.

IFK Mariehamn placerade sig på sjunde plats i Fair Play-tävlingen som baserar sig på hur många varningar och utvisningar ett lags spelare drar på sig under säsongen. I samband med tävlingen har FF Jaros tränare **Mika Laurikainen** utsetts till årets gentlemannatränare. (mp)

Fotbollsvåld avlägset på Åland

FOTBOLL. Italien har de senaste dygnen skakats av kravaller orsakade av uppretade fotbollssupportrar. I åländska supporterklubben Green Mean Machine är man noga med att ta avstånd ifrån våld och förstörelse.

Finland må befinna sig långt ifrån italiensk fotboll, såväl geografiskt och kvalitetsmässigt som när det kommer till supporterkultur och supporterarnas fanatism. Att något sådant som i dagarna hänt i Italien skulle drabba Finland inom en överskådlig framtid är helt enkelt otänkbart.

Men **Roland Wahtera**, språkrör för IFK Mariehamns supporterklubb Green Mean Machine, ser ändå att de italienska supporterarnas uppror kan skada den finska supporterkulturens rykte.

– Gör en grupp något, dras alla lätt över en kam, förklarar han.

För positiv supporterkultur. Green Mean Machine tar avstånd ifrån allt vad våld och förstörelse heter.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Från Green Mean Machines sida är man noga med att ta avstånd från allt vad våld och förstörelse heter, betonar Wahtera.

Därför ser man det som sker i Italien som mycket tragiskt ur supporterkulturens synvinkel.

– Det är onödigt helt enkelt.

Det förstör för alla andra, säger Wahtera.

Lugnt i Finland

Finland är som sagt förskonat från de flesta av supporterkulturens negativa sidor. Men i till exempel Sverige finns det problem med så kallade ”firmor”. Firmorna är gruppe-

ringar anknutna till allsvenska fotbollslag, som samlas för att slåss med varandra i samband med fotbollsmatcher.

Såvitt Wahtera känner till finns det inga firmor i Finland, även om det finns några grupper av fans som har rykte om sig att uppföra sig dåligt. Wahtera ifrågasätter dock ifall supportrar av det här slaget verkligen kan kallas supportrar.

– Just de här människorna ser kanske inte så mycket till sitt fotbollslag, säger han.

De enstaka incidenter som ändå sker i samband med finsk fotboll ser Green Mean Machines språkrör mer som enskilda personers handlingar. Att det skulle handla om någon sorts annalkande trend tror han inte.

– Vad än man håller på med finns det rötägg, påpekar Wahtera.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
tfn 528 462

Kuismala till RoPS

■FOTBOLL. Enligt tidningen IS Veikkaaja är **Antti Kuismala** en starkt kandidat till att bli liganykomlingen RoPS förste-målvakt nästa säsong. Kuismala har de senaste säsongerna representerat IFK Mariehamn, men fick efter den här säsongen inte förnyat kontrakt. (mp)

IFK:s yngsta avslutar säsongen

■FOTBOLL. Tisdagen den 27 november 18.30 har IFK Mariehamns ungdomsfotboll säsongsavslutning i Baltichallen. Det blir uppvisningsmatcher mellan de yngre pojk- respektive flicklagen samt fotbollslekis. De äldre pojkarna och flickorna får ta sig an Åland Uniteds respektive IFK:s a-lag. Till sist blir det prisutdelning. (jl)

Galabiljetter till försäljning

■FOTBOLL. Den 1 december går årets upplaga av Ålands fotbollförbunds fotbollsgala av stapeln på Mariepark. Allmänheten har möjlighet att fram till den 16 november köpa biljetter till galan. Biljetterna kostar 16 euro och säljs av Ålands fotbollförbund. (mp)

Tony Kjäll vann Tupla Cup

■TENNIS. Tony Kjäll från MLK vann Tupla Cup som avgjordes i lördags i lördags. Han förlorade endast ett enda set under hela turneringen och finalen vann han över förstaseedade **Eliel Soisalon-Soininen**. Kjäll var seedad tvåa i turnering och är också tvåa efter Soisalon-Soininen i den totala rankingen för P15. (jl)

■IDROTT. I dag 14.00 är det föreläsning om mångfald inom idrottsvärlden, i auditoriet på ÅOH. Föreläsningen ingår i en serie föreläsningar om mänskliga rättigheter och jämlikhetsfrågor på initiativ av DO. Föreläsningen beräknas hålla på till 16.00. (jl)

Sportens kom ihåg

■ **IFK Orientering.** Höstmöte i morgon 18.30. Idrottsgårdens konferensrum. Alla välkomna.

■ **MLK-Tennis:** Lagtävlning 24 november, sista anmälningssdag onsdag 14 november. Anmälan på Bollhalla.

■ **Åid-cykel:** Cykelmek-kurs, i morgon 19.00-21.00, i redskapsgaraget i Vikingahallen. Anmälningar till kursledare Harry Rönnberg på 0457-5301526. Program: Vanliga fel som är lätta att fixa själv med enkla basverktyg; Hur preparerar man sin vintercykel för säker vintercykling?; Vad göra åt sommarhojen/racern så den är fräsch nästa vår när det blir dags att för första cykelturen?

■ **ÅSSF:** Viltmål cup 1 30+30 den 30 november 18.30 på Bredmabanan.

■ **Öspelens Supporterklubb (ÖSPA):** Reservera kvällen 16 november för höstmötet. Närmare info kommer snart i medlemsbrev.

► MÖTEN

kallar sina medlems-
föreningar till ordinarie

HÖSTMÖTE

onsdagen den 28.11.2007
kl. 19.00 i föreningens
kansli, Storagatan 14.

Välkomna! Styrelsen

► MÖTEN

**Saltviks
Jaktvårds-
förening**

håller

HÖSTMÖTE

onsdagen den
21 november
kl. 19.00 vid Renvalls

- Stadgeenliga ärenden
Styrelsen

► LEDIGA PLATSER

Nya Åland är morgontidningen på Åland och utkommer 6 dagar i veckan med lokala nyheter, engagerade insändare och annonser. Varje torsdag utkommer bilagan VeckansTV. Under året får prenumeranterna dessutom ett flertal inspirerande specialbilagor på olika teman. Nya Åland har en välbesökt hemsida nyan.ax där man även kan läsa hela tidningen i elektronisk form, komplett med alla nyhetsartiklar och annonser. Tidningen, som har 32 anställda, blev 2005 utnämnd till "Årets arbetsplats" och firade 2006 sitt 25 års jubileum. Nya Ålands upplaga har sedan 2000 ökat med 15% och ligger nu på 7 279 ex.

Nya Åland söker

nyhetsreporter/ videoreporter

för vikariat 1 januari-31 augusti

Du ska ha utbildning och/eller erfarenhet för att jobba som reporter, god språkkänsla och vilja att lära dig nya saker.

Din arbetstid fördelas mellan Nya Åland och nystartade lokal-tv-kanalen Åland24.

Mer information ges av chefredaktör Nina Fellman, tel 018-528 441.

Ansökningar per e-post till
nina.fellman@nyan.ax
Sista ansökningsdag 30 november.

Nya Åland
☆☆☆

► SÄLJES

FÄRSK STRÖMMING samt inläggningar på Torget idag onsdag kl. 10-12.

► MÖTEN

**Ålands
Hästavels-
förening r.f.**

HÖSTMÖTE

onsdagen den 21 novem-
ber kl. 19.00 i Folkhälsans
Allaktivitetshus,
Skeppargatan 11

- Stadgeenliga ärenden
- Efter mötet servering i
Casino PAF
Välkommen!
Styrelsen

Kautonen ny tränare i KooTeePee

■ **FOTBOLL.** Tipsligalaget KooTeePee har gjort klart med en ny tränare inför nästa säsong. Det är 35-åriga **Tommi Kautonen** som ersätter **Vesa Tauriainen** som huvudtränare för Kotkalaget.

Kautonen spelade under sin

aktiva karriär 377 matcher i tipsligan, men Kotka är det första laget han basar för på seniornivå. Kontraktet mellan KooTeePee och Kautonen sträcker sig över ett år med option på ytterligare ett. (mp)

Stefan Rehn årets tränare

■ **FOTBOLL.** Ålandsbördige **Stefan Rehn** tog emot pris som bästa tränare under måndagens Fotbollsgala i Sverige. Rehn är tränare i IFK Göteborg som för någon vecka sedan vann

Allsvenskan. Rehn har tidigare spelat för IFK Göteborg och Djurgården och även varit proffs i både England och Schweiz. Han har spelat 45 allandskamper för Sverige. (jl)

Tomi Kärkkäinen VPS nye tränare

■ **FOTBOLL.** Tomi Kärkkäinen har tecknat ett 2+1-årigt tränarkontrakt med fotbollsligaklubben VPS från Vasa.

Kärkkäinen, 38, har tränat VIFK de fem senaste åren.

Under sin spelarkarriär

hann Kärkkäinen representera åtta olika klubbar. Han spelade 43 matcher i fotbollsligan för Jaro och VPS. Säsongerna 1997 och 1998 spelade han i norska division 2 för Sjetten. (FNB)

► ANBUD

**ÅLANDS
OMSORGS-
FÖRBUND
K.F**

Ålands Omsorgsförbund k.f. dagverksamheten inbegär

**offert på tillredning och
utkörning av ca 50-60
portioner lunchmåltider/
dag**

från 2 januari 2008.

Leverans 5 dagar/vecka ca kl. 11.00 (måndag-fredag) till fyra platser inom Mariehamns stad.

Utkörning skall ingå i offerten och bör ske på ett vederbörligt sätt.

Offert kan även ges för ett mindre antal portioner ex. 20-30 portioner/dag.

Offerten inlämnas **senast den 22 november 2007 kl. 15.00** under adress:

Ålands
Omsorgsförbund
Strandgatan 23
22100 Mariehamn

Närmare upplysningar ger:

Ansvarig handledare
Hanna Segerström tel.
16 764 eller chef för
daglig verksamhet Bo
Ginlund tel. 17 845.

**Tipsa
SPORTEN
dygnet runt**

Tel 0457 324 4444

nyan.ax

► MÖTEN

Ålands Elandslag

INFO-möte

Med anledningen av ÅEA:s beslut att delta i förplaneringen av ett eventuellt sjätte finskt kärnkraftverk inbjödes andelsägare och allmänheten till ett

**infomöte på Ålands Natur-
bruksskola i Jomala onsdagen den 21 november
kl. 18.30.**

På mötet ges information om ÅEA:s satsningar på elproduktion.

Välkomna!

Tel: 39 250

E-post: info@el.ax
www.el.ax

Ditt elbolag!

Eremenko Jr misshandlad

– missar EM-kvalmatchen mot Portugal

■ **FOTBOLL.** Landslagsförwarden **Alexei Eremenko Jr.** missar EM-kvalmatchen mot Portugal. Eremenko föll offer för misshandel i söndags i Moskva. En bruten kåke håller forwarden borta från spel i 3-4 veckor.

Eremenko, som spelar för Saturn Remanskoje i den ryska ligan, misshandlades på öppen gata, veterligen av besvikna supportrar.

– Två okända män slog Alexei i ansiktet. Det är helt ofattbart att sådant händer, säger pappan **Alexei Eremenko Sr** i en kommentar på Bollförbundets webbsida.

Spartak-supportrar?

Talesmannen för fotbollsklubben Saturn, **Michail Pusjanskij** säger att det ännu är okänt vad som egentligen hände i Moskvatten.

– Klubbens spelare, deras fruar och flickvänner var och firade säsong avslutningen. Jag har inga som helst detaljer om misshandeln, sade Pusjanskij till FNB.

Enligt vissa källor är det

just Spartak-supportrar som ligger bakom misshandeln. Eremenko Jr hade lovat i en rysk tidning att se till att Spartak tar hem mästerskapet i år. Oavgjort i Saturns match mot Zenit från S:t Petersburg hade räckt för Spartak att ta titeln, men S:t Petersburg-laget vann matchen med 1-0.

Ingen ersättare

Eremenko junior opereras på onsdag. Han kommer inte att få bestående skador.

– Det blir motgångar då och då. Eremenko är borta från matchen mot Azerbajdzjan på lördag på grund av spelförbud, men nu missar han även matchen mot Portugal, konstaterar landslagstränaren **Roy Hodgson**.

Hodgson kommer inte att sätta in en ersättare trots allt.

– Vi har nu 22 spelare och laget kommer inte att utvidgas. Vi får hoppas att det inte blir ytterligare bakslag.

Eremenko spelade nio EM-kvalmatcher och gjorde två mål. (FNB)

Även Ilola borta från EM-kvalet

■ **FOTBOLL.** **Jari Ilola** spelar inte i de två återstående EM-kvalmatcherna i fotboll. Ilola, som spelar för Elfsborg i Allsvenskan, har en knäskada som blivit så allvarlig under det täta

matchprogrammet i höst att knäet måste opereras i december. Trots att Ilola uteblir från landslaget, tar träningsledningen inte in någon i hans ställe. (FNB)

Pekka Kainu stannar i Lahtis

■ **FOTBOLL.** Fotbollsligaklubben FC Lahti meddelade på måndagen att man förlängt med **Pekka Kainu**. Kontraktet är ettårigt. Kainu spelade den gångna säsongen som ytter,

men han trivdes även i anfall.

Kainu, 27, gjorde fyra mål förra säsongen. Nästa säsong blir Kainus tredje säsong i Lahtis-klubben. (FNB)

MyPa gjorde klart med fyra spelare

■ **FOTBOLL.** Fotbollsligaklubben MyPa förlängde på måndagen med fyra spelare.

Juniorlandslagslagets **Eetu Muinonen** tecknade ett tvåårigt

kontrakt med Myllykoski-klubben, medan **Niki Helenius**, **Saku Puhakainen** och **Tuomas Kuparinen** förlängde med 1+1 år. (FNB)

BRIDGE

Mariehamns Bridgeklubbs resultat, 12 november

1) Tony Brändström/Ted Jansson, 181, 2) Hasse Holmström/Lennart Pettersson, 166, 3) Torbjörn Biskop/Folke Rostén, 166, 4) Micael Olausson/Hasse Brändström, 160, 5) K-O Gustafsson/Ben Öhberg, 154

Har du en kameramobil så kan du delta i ÅM i mobilfoto. Första pris är en Nokia N95 kameramobil, äran och titeln "Åländsk mästare i mobilfoto"

ÅM I MOBIL- FOTO- GRAFERING

Plåta med din mobil,
skicka in som ett MMS och
vinn en sprillans ny Nokia N95!

**Tävla och
vinn!**

Skicka in din bild
via MMS till
0457 323 44 44

Tävlingsregler:

- Du kan skicka in fritt antal bilder, skriv gärna en bildtext som beskriver motivet
- Motivet är fritt men måste vara tagna med en mobilkamera
- Endast bilder som skickats in via MMS till 0457 323 44 44 deltar i tävlingen

**NOKIA
N95**

Carl Zeiss-optik, 5,0 megapixel,
inbyggd blix, GPS-mottagare,
webläsare.
Värde 790€

Tävlingsperiod:

- Bilder som skickats in under perioden 14/11-31/12 2007 deltar i tävlingen

Jury:

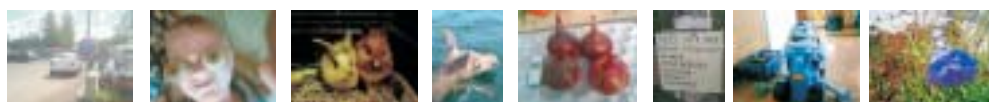
Stig Selander, Mariehamns Telefon,
fotograf Andreas Dienert,
chefredaktör Nina Fellman

Tidningen förbehåller sig rätten att publicera inskickade bidrag på nätet samt i tidningen. Vinnaren publiceras i Nya Åland under januari 2008

Nya Åland
☆☆☆

i samarbete med

GSM ÅLAND
Global telekommunikation
ÅLANDS MOBILTELEFON AB

TV-programmet

onsdag 14 november

7.00 Gomorron Sve-rige [58848725]
10.30–12.15 UR-program [8335004]
13.00 Rapport [12443]
13.05–14.05 Doobidoo (R) [1214443]
14.40 Ön i fågelgatan [1594820]
FILM Danskt drama från 1997. Alex är 11 år och gömmer sig i det judiska gettot efter att hans släktingar har transporterats bort till koncentrationslägret. I rollerna: Patrick Bergin, Jordan Kiziuk, Jack Warden.
16.30 Andra Avenyn (R) [8004]
17.00 Rapport [68085]
17.10 Gomorron Sverige [760288]
18.00 De lyckligas skärgård (R) [9379]
 Finskt reportage från 2005.
18.30 Krokodill [8240]
 Barnprogram från UR.
19.00 Bolibompa [2220]
19.00 Lilla prinsessan [45171]
19.10 Schimpansen Manda [1490627]
19.15 Konstapel Abel [1851578]
19.30 Hjärnkontoret [91153]
19.55 Känsliga bitar (R) [4765172]
20.00 Bobster [795]
 20.00 Rea [795]
20.30 Rapport [406]
21.00 Uppdrag granskning [73375]
 Samhällsprogram. Del 12 av 17. ”Uppdrag granskning” synar de bolag som lånar ut pengar till skyhöga avgifter.
22.00 Ståupp [34820]
 Humorshow. Thomas Järvheden i klassisk ståupp-show. Del 3 av 8.
22.25 Centralskolan [2456559]
 Svensk komediserie från 2007. Del 3 av 8. Även 17/11.
22.30 Grotesco [530]
 Svensk humorserie från 2007. Del 3 av 8. Svenska folket bestämmer sig för att stoppa framtiden för att hindra maskinerna att ta över jorden.
23.00 Studio 60 on the Sunset Strip [53630]
 Am dramaserie. Del 13 av 22.
23.45 Simning: Världscupen [1703559]
 Sammandrag av dagens finaler.
0.15 Rapport [1452776]
0.25 Kulturnyheter (R) [8696283]
0.35 Isprinsessan (R) [8548318]
1.35–7.00 SVT24 [52956399]

10.30–16.00 24-direkt [93112612]
17.05 Rakt på med K-G Bergström (R) [73288]
 Intervjuserie.
17.35 Perspektiv [1094153]
 Aktualiteter på teckenspråk.
17.55 Eftersnack (R) [39240]
18.20 Nyhetstecken [8817714]
 Nyheter på teckenspråk.
18.30 Oddasat [18917]
 Samiskspråkiga nyheter.
18.45 Uutiset [2120882]
 Finskspråkiga nyheter.
18.55 Regionala nyheter [9321627]
19.00 Aktuellt [71801]
19.15 Go'kväll [160559]
 Magasin. Personligt samtal om vändpunkter i livet.
20.00 Kulturnyheter (R) [13086]
20.10 Regionala nyheter [4804882]
20.30 Till landet i fjärran (R) [3443]
 Poetisk film om Astrid Lindgren och barns rätt. Astrid Lindgren satte alltid barnen först.
21.00 Gunnels gröna [5424]
 Trädgårdsmagasin. Konstnären Ilva Vallströms trädgård ligger bara ett stenkast från havet. Del 6 av 8.
21.30 Säsongsavslutning: Babel [4795]
 Litteraturmagasin. Del 9 av 9. Maja Lundgren talar ut om den hätska debatt som följde på hennes roman ”Myggor och tigrar”, årets mest skandalomusade bok. Om knark i litteraturen. ”Babel” berättar också om den tyska giganten WG Sebald, en beundrad dol-dis i litteraturhistorien.
22.00 Aktuellt [88153]
22.25 A-ekonomi [7896288]
22.30 Närbild [3207]
 Intervjuserie. Gäst: Gösta Ekman.
23.00 Sportnytt [35646]
23.15 Regionala nyheter [9735882]
23.25 Kulturnyheter (R) [5903608]
23.27 Eftersnack [208352462]
 Regional pratshow. Även 15/11.
23.50 Zapp Europa [4083733]
 Reportageserie från tv-redaktioner i Europa. Del 3 av 8. Även 17/11, 18/11.
0.20 Emigranterna (R) [27405]
0.50 Sverige! (R) [4743047]
1.35–2.05 Filmkrönikan (R) [4468399]

7.30 Beverly Hills [2899917]
8.25–8.55 Home and away [9223917]
9.55 Montel Williams show [7501646]
10.50 Våra bästa år (R) [5509714]
11.40 Oprah Winfrey show (R) [6087917]
 Amerikansk pratshow.
12.30 Rachael Ray [1095608]
13.25 Momento [7475337]
13.50 Våra bästa år [6335733]
14.40 Oprah Winfrey show [1954801]
15.35 Cityakuten [3987714]
16.30 Nanny [454066]
17.00 Missing [714085]
18.00 Jims värld [455375]
18.25 Simpsons [886801]
18.55 2 1/2 män [249356]
19.25 Update [3455240]
19.30 Navy CIS [275511]
 Amerikansk kriminalserie
20.30 Sjukhuset [587733]
 Svensk dokumentärserie från 2007.
21.00 The closer [134424]
 Amerikansk kriminalserie från 2007. Del 5 av 15. Stationen hamnar mitt i ett Hollywoodaktigt fall.
21.55 Update [9447795]
22.00 Top model Stihl [818240]
 Svensk realityserie. Margarita gråter för att juryn är snäll. Även 18/11.
23.00 Close to home [854801]
 Am kriminalserie. Del 19 av 22. Annabeth åtar en man för mordet på sin far och överfallet på sin mor.
23.55 Update [1741559]
0.05 Bones [1496283]
 Amerikansk kriminalserie från 2006.
1.05 Sex and the city [54025405]
 Amerikansk komediserie från 2001.
1.40 2 1/2 män (R) [2043047]
2.05 The shield [5535979]
3.00 Law and order [6016863]
3.55 De blodröda floderna [65729467]
FILM Franskt drama från 2000. Frankrikes ledande expert på seriemördare ska undersöka ett brutalt mord där vissa av offrens kroppsdelar och organ avlägsnats. I rollerna: Jean Reno, Nadia Farès, Vincent Cassel.
5.40 Los Lopez [6105009]
6.05–6.50 Ricki Lake [1358912]

6.30 Äntligen hälsa – yoga [5892646]
6.50 Nyhetsmorgon [96866135]
11.00 Nyheter (R) [315998]
11.05 Efter tio [1615563]
12.00 Nyheter (R) [423356]
12.05 Efter tio, forts [2904820]
12.30 Jackpot [1026578]
13.25 Hem till gården [229917]
13.55 Nyheter (R) [7973040]
14.00 Direkt: Dagens rätt [203135]
14.30 Nya tider (R) [358284]
15.00 Doktorn kan komma (R) [674288]
15.50 Nyheter (R) [4180917]
15.55 Dawson's Creek [3413511]
16.45 Kung av Queens [2109269]
17.10 Tredje klotet från solen [892462]
17.40 Will & Grace [2478627]
18.00 That '70s show [457153]
18.30 Deal or no deal [783676]
 Svenskt underhållningsprogram.
19.05 Keno [3473646]
19.10 Deal or no deal [766424]
 Svenskt underhållningsprogram från 2006. Programledare: Martin Timell.
19.20 Lotto med drömvinsten [311998]
19.30 Ekonominyheter (R) [923191]
19.45 Lokala nyheter [126801]
20.00 Nyheter (R) [586004]
20.30 Veterinärerna [585375]
 Svensk djurserie från 2007. Del 7 av 16. En ponny har svåra magsmärtor och får hjälp på hästkliniken i Helsingborg.
21.00 Bonde söker fru [827998]
 Svensk realityserie med Linda Isacson. . Del 7 av 13.
22.00 Heroes [776424]
 Am dramaserie från 2006. Del 16 av 23.
22.55 Nyheter [1359882]
23.35 America's got talent [4249191]
0.35 Trav: Vinnare: V64 [4692689]
 V64-tävlingar på Solvalla.
1.10 Jordan, rättsläkare [2836554]
2.00 Heroes (R) [9793979]
2.50 Natliv [2964399]
3.50 Lost [2353009]
4.35 Alias (R) [1632298]
5.20 Kung av Queens (R) [1328806]
5.45–6.30 Lättlagat (R) [1689931]

6.00 X3M: God morgon med A-laget
10.00–10.40 Veta
 10.00 Finland Dokumentärserie. Om Finlands geografi. Del 12 av 14. Ivalo. 10.15 Poff! Lär dig teckna serier Del 1 av 5. Poff! 10.30–10.40 Me voilà Språkserie. En resa genom Frankrike.Del 6 av 6.
16.35 Obs
17.10 5 minuter
 Bakom kulisserna på FST5. Jå-Ne TV.
17.14 Kortnytt
17.15 Zon5: Loppshop
17.30 Zon5: Sportkampen
 Del 8 av 11. Landhockey. Det frivilliga morgonpasset visar sig vara en landhockeymatch.
17.45 Buu-klubben: Bärtil
 Toppen-toppen-sjukan. Isa Gris har fått toppen-toppen-sjukan.
18.15 TV-nytt
18.30 Zon5: Park
 Tid. Kan man leva utan tid? Styr vi tiden eller styr den oss?
19.00 Sportmagasinet
 Människor i idrottens värld.
19.30 Krökta rummet
 Vetenskapsmagasin. Oljebekämpning med bakterier.
20.00 TV-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 Till landet i fjärran
 Den 14 november 2007 är det 100 år sedan Astrid Lindgren föddes.
20.50 Frédéric Chopins: etyder
 Frédéric Chopins etyder op 10 nr 3 och 5. Freddy Kempf, piano.
21.00 Spotlight
 Granskar – ifrågasätter – klargör. Textning för hörselskadade.
21.30 Brottet
 Dansk kriminalserie från 2007. Del 5 av 10. Vem mördade Nanna Birk Larsen?
22.25 RåFilm 2007
 ”Heta järn och dansande råttor” av Artur och Emil Sal-linen och Joel Sjögren. Programledare: Jerry Wahlforss.
22.55 Kvällsnytt
23.00–23.15 Oddasat
 Nyheter på samiska. Svensk text.

Tomas möter Zic Zac-Inger

På webben och IPTV

www.24.ax

TV ÅLAND

INFOKANALEN

Ars longa
 ”Konsten består”. Och visst hörs det lite finare när det sägs på latin! Men den bedtående åländska konsten finns inte på Åland just nu, den är på språng. Tv Åland berättar var.

På kvällen över Smedsbole kl 20.00.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Leif Sundberg. **6.50** Be-traktelse. Av Ann-Charlotte Funck. Även 20:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.02** Musikaletten: Visor. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till den tredje delen av sagan om Barnen får inte svälta, skriven av Hjalmar Bergman och uppläst av Astrid olhagen. Veckans samtliga avsnitt även fredag 12:30. **10.00–15.00** Mittpådan. Programledare: Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15–12.30** Kulturen. Även 17:45 och lördag 9:30. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Lyssnarnas 10 i topplista. Även 18:10. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Skrat-salva. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Spisa med radion. Programledare: Kjell Brändström. Även lördag 10:00. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland i dag. Programledare: Anders Hallbäck. Nyhetsmagasin. **17.00** Ålandsnytt. Även 19:00. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Även 20:00. **18.06** Musik. **19.00** Ålandsnytt. Från 17:00. **19.10** Åland i dag. Från 16:15. **20.00** Ålandsnytt. Från 18:03. **20.03** Åland i dag. Från 17:10. **20.40–20.45** Beträktelse. Repris. **5.30** Musik.

Se det med egna ögon!

www.24.ax

5.55 Ettans morgon-tv
9.15 Livet i Ballykissangel
10.05 Nöjesråvarna [3760559]
10.30 Ilona Rauhala [8066]
11.00 Tv-nyheter [16288]
11.05 Tillbaka till Aidensfield
12.00 Dagens rubriker [35153]
13.00 Tv-nyheter [34581]
13.05 Morgonhjärta [3639085]
13.40 Tjuren vid hornen
14.30 Läkarna [4462]
15.00 Tv-nyheter [50004]
15.05 Diagnos: Mord [2600559]
15.55 Ordboken [9195269]
16.00 Pärlor i världens natur
16.05 Den vida naturen: Dimmiga bergens pandor
17.00 Tv-nyheter [53153]
17.08 Tillbaka till Aidensfield
18.00 Tv-nyheter och väder
18.30 Basaren: Mundo [23337]
 Tio minuter långa Mundo har skapat sin egen stil och bju-der i Basaren på insiktsfulla kortdokumentärer.
18.40 Basaren: Slaktarens saknad [564066]
 Bat kommer ursprungligen från Mongoliet och arbetar som slaktare på en fårgård i Kontiolax.
19.00 Prisma Studion [47153]
 Aktuellt om vetenskap.

19.35 Historia: Lik-kista av järn [5188191]
 Under amerikanska inbördeskriget sjönk pansarfartyget Monitor till havsbotten och tog med sig 16 besättningsmedlem-mar. 2002 hittade man på platsen kvarlevorna efter två av de avlidna.
20.25 Viking Lotto [4777917]
20.30 Tv-nyheter och väder [39337]
20.55 Sportrutan och V5-tra-vet [9580207]
21.05 A-studion [3035917]
 Aktualitetsprogrammet bju-der på en möjlighet att förstå.
21.40 A-plus [928240]
 Aktuellt om ekonomi.
22.00 Fjärrlinjen: Inget värda [58882]
 Thailandska Am och An lurades att åka till Köpen-hamn där de tvingades att prostituera sig.
22.45 Tv-nyheter [2464578]
22.50 K-kont [8151917]
23.10 K-trappan [450761]
 Ett mångsidigt kulturpro-gram.
23.50–0.00 Euronews [1467608]

6.00 Dolt ord [19284]
7.00 Frågespel [65820]
8.00 Tellus-frågesport [7081578]
8.50 Gänget och jag [7898462]
9.15–10.35 Regionala nyheter
10.35 Hjärtan i brand [2571085]
11.00 Mat med Tina [5290998]
11.40 Smultronstället [8943269]
12.30 Den rätta frågan [9801]
13.00 Poikamies-pappa [4013207]
FILM Finsk komedi från 1941. I rollerna: Sirkka Sipilä, An-nakaarina, Leo Lähteenmäki. Regi: Orvo Saarikivi.
14.25 Aktuella tvåan [4743733]
15.15 Smakresa: Kylie Kwong [8173530]
15.45 Flyttfågelvägen [8161795]
16.15 McLeods döttrar [8102882]
17.00 Bali [51646]
17.25 Lilla tvåan [896578]
18.00 Den rätta frågan [15820]
18.25 Hjärtan i brand [5816849]
18.50 Tv-nyheter [2138801]
19.00 Regionala nyheter [63882]
19.10 Sportrutan [5805627]
19.15 Tvåans höstväder [5895240]

19.20 Finland express [6252733]
20.00 Joje-show [63563]
20.25 Svängiga djur [7931288]
20.30 Maria, Maria [6153]
21.00 Under jord [16153]
 Finsk thrilleriserie. Del 3 av 3. Lantmätaren Katja stöter på ett mystiskt projekt i en gam-mal koppargruva vid stats-gränsen.
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [9103240]
22.05 Den röda tråden [3107191]
 Maarit Tastula intervjuar veckans gäst. Text-tv 334.
22.50 Respasset: 6 x Perth [5998530]
 Surfing och emu-dans? Perth i västra Australien.
23.40 Tv-spelet OK – den rätta frågan [5647559]
2.00 Tellus-frågesport [4172486]
3.00–4.00 Sudoku [4176202]
4.00 Mikämikä-tvpeli [4185950]
5.00 Sudoku [4163738]

6.25 Godmorgon Finland [56528714]
9.10 Vad ska vi äta i dag? [1583085]
9.15 Hollyoaks [8207882]
9.45 Rutor [3694733]
10.30 Emmerdale [902153]
11.00 Nöjesnytt [699462]
11.10 Köpkanalen [1901578]
13.20 Fråga stjärnorna
13.55 TOP5-frågesport [531220]
14.25 Rappa tag [2069424]
14.50 Skräckskolan [446191]
15.20 Intensiven [3011153]
16.15 Matstället [327424]
16.30 TOP5-frågesport [726795]
17.00 De vackra och de djärva [349240]
17.25 Vad ska vi äta i dag? [9995240]
17.30 Emmerdale [720511]
18.00 Bostäder världen runt [721240]
18.30 Rum [746559]
 Inredningstips och finska hem. Programvärd är Laura Ruohola.
19.00 Sjuaus nyheter [285443]
19.15 Kauppalehtis ekono-miska nyheter [591062]
19.25 Dagens väder [6589559]
19.30 Dolda liv [860578]

Finsk dramaserie. Vägen till Elinas hjärta går via skåpet.
20.00 45minuter [546511]
 Ingenting mänskligt är främ-mande. Programledare är Ripsa Koskinen-Papunen.
21.00 Heroes [413443]
 Amerikansk dramaserie. Hi-ros meddelande.
21.55 Vinkiglotto och Joker [3909917]
22.00 Tians nyheter [603086]
22.20 Resultatrutan [1573795]
 Dagens idrottshändelser.
22.30 Keno [648998]
22.31 Top Gear [107799004]
 Ett brittiskt motormagasin som bjuder på nya bilar och andra motorfordon och tuffa tester.
23.40 Boston Legal [6677820]
 Amerikansk dramaserie. Bläckfisksen.
0.40 På nätet [3511405]
1.10 Nöjesnytt [1561912]
1.20 Köpkanalen [11400979]
1.25 NikoLas nattchatt [6013757]
2.25–6.15 Den rätta [77541689]
6.15 Köpkanalen [9556736]

Nyankortsvinnare:
Göta Toivonen
Mariehamn
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

”Dom jag känner som är beroende är alla ljuvliga människor, eller har varit innan drogdjävulen fick klorna i dom.

SUSANN

Tänk ett sånt kulturkalas

■**Någon har** sagt ”Kulturen behöver spaljeér att klättra på och blompinnar för stöd”
Jag har fått möjlighet att se byggen av spaljeér i skärgården. Musikinstitutets stöd för musikundervisning på Kökar är en kulturspalje som nu är stabil. Skunk är nästa spalje.
En gång travade jag in i politiken för att få stöd för flera spaljeér . Halva löften blev det som aldrig infriades. Jag nådde inte fram. Men Åland borde någon gång utnyttja möjligheten att lyfta skärgårdens historia.

Skärgården var en gång centrum i östersjöområdet. Och är det nu igen.
Tänk om vi på Kökar kunde få se och visa **här** ett enda föremål av de 40000 föremål som grävts fram på Hamnö.! Tänk om vi kunde få se och visa **här** den lerkruka som låg avig i Otterbötebrunnen.
Någon skulle hämta vatten för länge sen och tappade sin kruka. Rysning!

Tänk om vi kunde se **här** någon av de 25.000 lerkruksbitar man hittat i Otterbötehydd-bottnarna.
Tänk om en del av de pengar som nu går till museilager i Jomala kunde delas så att skärgården kunde få ett lager för de föremål som hittats här. Och ett varmt medeltida besökscentrum (jämför Bomarsundsplannerna) där vår historia kunde levandegöras året om. Vi har begärt.
Tänk om Ålands filminstitut hjälpte mej så att Valdemar Nymans ”Broder Kilian” kunde bli film. Vilken grej! Säkerligen Oscarnominerad!

Och tänk om nya hantverksplanerna gav oss i skärgården

Klassiker. ”Tänk om Ålands filminstitut hjälpte mej så att Valdemar Nymans ”Broder Kilian” kunde bli film. Vilken grej! Säkerligen Oscarnominerad!” skriver insändarskribenten.
Foto: ERKKI SANTAMALA

en båtbyggarskola!
Vi har begärt!
Vilket lyft för kultur och näringar.
Vilka spaljeér de här idéerna skulle vara för kultur och näringar.
Besviken på en del politiker och tjänstemän och utan personliga resurser fortsätter jag med att resa små blompinnar för kultur i form av tillfälliga ibland osäkra ansökningar efter kulturpengar.
Men mina önskningar är:
1 Bild och Form till alla barn i skärgården (ledare finns

i skärgården)
2 Dans, musiklekis och musiskkola till alla barn i skärgården (ledare finns i skärgården, osäker om dansmästare)
3 Medeltidshus med utställningsslokal,museilager. (på Kökar Hamnö)
4 Film (Broder Kilian)
5 Båtbyggarskola (i skärgården)
6 Renovering av museibyggnaden (för att kunna bevara de tusentalsföremålen)
7 Uppbyggnad av ett fiskeläge för att visa vårt flerhundraåriga näringsliv som nu inte finns.

Jag vet att alla mina önskningar går att förverkliga! Det finns pengar. Fler förslag och behov finns i varje skärgårdskommun.
Men de som styr över våra gemensamma pengar bör alltid tänka på att skärgården är Åland och att medborgarna ska ha samma rättigheter Pengarna bör komma dit där behov och planer finns. Då händer saker. Flummiga projekt gör liten nytta till stora kostnader.

Sylvia Sundström
Kökar

Ingen ny lag om vapen

■**Den finska** regeringen uttalade sig officiellt efter Jokela-tragedin att man var redo att följa EU:s förslag till att höja åldersgränsen för vapeninnehav från 15 år till 18 år. Uttalandet var direkt kopplat till händelserna i Jokela.
Låt oss gå igenom lite fakta. Gärningsmannen i Jokela-tragedin var myndig, var medlem i en skytteklubb och var ostraffad. Så även om det skulle ha funnits en 18 åldersgräns för vapenlicens skulle det inte påverkat dennes möjligheter till vapenanskaffning. Skall också tilläggas att mordvapnet var gärningsmannens första vapen.
Så trots en högre åldersgräns skulle det inte ha funnits några hinder alls för denne att införskaffa ett vapen. Och även om gärningsmannen inte skulle ha varit myndig, så går det att få tag på vapen, antingen genom stöld eller via illegal handel. Tillgången till vapen är inte heller ett stort problem för personer villiga att begå dessa brott.

Som det har skrivits i insändare är det bättre att ta försöka hjälpa dessa personer innan det går så långt att de är beredda att ta till vapen för att få uppmärksamhet.
De som påverkas av en lagändring och som kommer i kläm är de unga jägarna och de som har skytte som hobby. Att ständigt behöva ha en myndig person som övervakar vapenhanteringen kan ställa till problem för många unga jägare och hobbyutövare.
Jag vågar skriva (rätta mig gärna om jag har fel) att alla jaktlag på Åland är seriösa och låter inte en nybörjare utan vana att hantera vapen ställa sig på pass hur som helst. Så det är inte ett argument för en lagändring.
Därför stöder jag landshovsregeringens förslag att inte höja åldersgränsen för vapeninnehav och hoppas att det inte blir en ny fråga som blir överkörd av EU, som vi sett tidigare.
Niklas Fabritius

Tvångsvård behövs

■**Tvångsvård** behövs! Tänk på alla fina människor som inte hinner reagera på att dom håller på att bli drogberoende. Tvångsvård innan det är för sent.
Jag känner många alkoholberoende människor, ålder mellan 15 och 65, varav några skulle ha kunnat få hjälp innan det varit för sent. Känner även drogberoende som faktiskt skulle kunna räddas i dag om det fanns tvångsvård.
Det går inte att ha en normal diskussion med

någon som är påverkad. Avgiftning med tvång och sedan diskussion och hjälp tillbaka till livet. Det är ju inte själva personen som är besvärlig, det är beroendet. Oftast är det fina människor som hamnat snett, har det tungt eller har varit lättlurade och utsatta för grupptryck.
Dom jag känner som är beroende är alla ljuvliga människor, eller har varit innan drogdjävulen fick klorna i dom.
Susann

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Nej Ömsen, betala inte Vipern utan ny prövning! **TE.**
■ ■ Hoppas Hallen-ledningen förstår att uppskatta den rara riks-svenska kassadamen (Katja?). Hon är guld värd alla dagar! **Hälsningar Basilikan.**
■ ■ Vad är det för tjafs om att pedagoger inte får äta annan mat än barnen? Jobbar på fiskallergier hos barn och vuxna och pedagoger som har med egen mat! Klart barn frågar men svarar man brukar barnen acceptera det. **En höna av en fjäder.**

■ ■ Hej, tittade i Ålandstidningen och kom in på kontaktannonser. Var visst en dam där på 32 år från Åland, tänkte på detta vis få kontakt med dig. Jag är man 34 år, hör av dig. **040.**
■ ■ Varför har Eckerölinjen så dyra fordonsbiljetter, klass 3, 250 kr. Men upp till max 10 m, klass 2, kostar bara 120. Det är för dyrt yrkestrafikanter. **Aktieägare.**
■ ■ Löjlige bilar... Du glömde den löjligeaste av dem alla. BMW!!! **0457.**
■ ■ Ja du, närmar sig 40 med

stormsteg, ta kontakt du, man vet ju aldrig, skulle vara kul. **040.**
■ ■ Bara bete åt hästarna i början på november? Hur vanligt är det? Trodde att gräset som finns då är värdelöst som foder. **Hästägare.**
■ ■ Varför har ni bytt pomes på Garaget? **0457.**
■ ■ Hur katten menar du själv? Du har haft flera tillfällen, men då varken syns eller hörs du, och andra svarar i din telefon. **0400.**
■ ■ Att Carola vill äta sitt nyttiga käk, fritt från skadliga fetter och stendöda kräkr, tycks retat upp någon som sparkat bakut, nu ska staden försöka att ta ett beslut. Att personalen på Dagiset inte är sams, är värre än maten som orsakat trams! **0457.**
■ ■ De va ett hiskeligt nojsande

om vindskydd till hästar. Jag tror nog att Saul vet vad han pratar om. Vi har skog som skydd åt våra hästar i två hagar och båda hagarna har blivit besiktade av 3 veterinärer, så då ska det duga! I övrigt så mår våra hästar väldans bra av att gå på lösdrift. Så sluta nojsa nu! **040.**
■ ■ Mysiga h pappa.Hur gammal är du, menade jag. **40 plus.**
NYANS ROS
...till **stål**mormor på nygge som orkar med sina barnbarn på helgerna. + helg hunden Bando hälsar.
...till **Johan** på Träningsverket för att han är så bra tränare. Nöjd kund rosar.
...till **Kim Welander.** Tack för att du ställde upp och hjälpte oss med barnens koja. Glada barn och tanter på Trollsländan rosar.

Mariehamns telefon bedriver utpressning

■**Telefonräkningen** från MT för perioden september-oktober 2007 ser ut som följer:
Samtal enligt bifogad specifikation 4,96 €
Månadsavgift, nätanslutning 8,20 €
Månadsavgift, telefon 1,64 €
ADSL-avgift 26,22€
Totalt 40,52€
Jag hade således ringt för ca. 5 €, men måste betala extraavgifter på ca. 35 € för två månader. Är det verkligen rimligt att mina få telefonsamtal skall belastas med extraavgifter som nära nog tiodubblar kostnaden för själva ringandet? Och vad är ADSL-avgift?

Jag fick samma dag räkningen från Ålands Telefonandelslag där jag ringt cirka tio gånger flera och mycket längre samtal, men där kostade det endast ca. 20,0 €. Ålands Telefonandelslag borde väl rimligtvis ha mycket längre ledningar och dyrare underhåll än MT, men är trots det 50% billigare!
Om inte avgifterna regleras till en rimlig nivå är det nog dags att vi alla som är anslutna till MT gör gemensam sak och säger upp avtalen. Det går ju bra att klara sig med mobiltelefon från något annat bolag.
Jens Harberg

HÄLGE

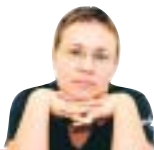

ZITS

” Staten måste inte beskatta alla mänskliga aktiviteter.
DAGENS NYHETER PÅ LEDARPLATS.

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Mitt i allt Nina Fellman

Ett gräl med en låt

När jag är ute och springer lyssnar jag ibland på musik. På sistone har det varit Manu Chaos nya skiva. Det finns en låt på den som jag tycker är riktigt bra, men som jag börjar gråla med varenda gång. Den heter Politik Kills.

Det låter kanske fånigt att gråla med en låt, men jag tror att det är en yrkesskada. Det är en politisk låt, jag skriver om politik. Låten ifrågasätter, som jag hör den, hela vårt politiska system, hela tanken med demokratin. Det som är så jobbigt är att alla frågorna är legitima, men...ja, hör själv.

politik need votes
politik needs your mind
politik needs human beings
politik need lies

thats what my friend is an evidence politik is violence
what my friend is a evidence politik is violence

politik use drugs
politik use bombs
politik need torpedoes
politik needs blood
thats what my friend is an evidence politik is violence
what my friend is a evidence politik is violence

politik need force politik need cries
politik need ignorance politik need lies
(Manu Chao, La Radiolina)

Engelskan är ju inte riktigt korrekt, men det är liksom Manu Chaos kännemärke, att växla vilt och ogenerat mellan språk fast det inte blir perfekt.

Det är den där raden om bevisen jag funderar på. Är alla de missförhållanden som häftar vid politiken, vid demokratiska system verkligen ett bevis på att det är systemet det är fel på och inte en del av dem som använder det?

Där jag lufsar fram på vägen med låten i örona lägger jag fram Ålandsexemplet för Manu. Här finns ju politik som inte använder droger, som inte behöver lögnen eller okunnighet. Eller?

Som en liten jävel frågar Manu i min hjärna försåtligt vad ålänningarna lever av, och jag skrattar fram svaret. Spriten. Ha, ha.

Manu är tyst. Så gungar han igång igen. På väg över Sviby-bron i söndags funderade på hur många gånger jag tycker mig ha blivit lurad av åländska politiker. Hur många gånger vet jag att någon ljugit? Hur många gånger har folk blivit lurade genom att information undanhållits dem?

Inte ens våld och blod är vårt politiska system främmande för, inte så länge vi är en del av en helhet i världen där över- och underordning upprätthålls mellan fattiga och rika.

Om ni ser mig någonstans på vägen ilsket muttrande åt någon som inte syns, så är det inte jag som blivit galen. Det är Manu Chao som käftar emot.

Jag vet inget bättre system än det vi har här för att styra ett samhälle, men i magen finns en obehaglig känsla av att även om Manu Chao har fel för att han helt pubertalt inte ger några alternativ, så har han ju rätt också.

Lång historia. Åland och Ryssland har en gemensam historia, även om inte allt varit vackert. I är relationerna mellan Ryssland och det Europa Åland är en del av på väg åt fel håll. Finns det något vi kan göra för att motverka det, så bör det göras. Färglitografi av Dolby från Notvikstornet i Bomarsund.

Relationerna mellan Ryssland och Europa är på väg åt fel håll. Kanske finns det en liten roll för Åland att spela för att motverka utvecklingen.

Det finns två stora problem på den säkerhetspolitiska himlen just nu. Det ena är om (pessimisterna skulle säga när) USA tänker anfalla Iran, och vilka konsekvenser det får.

Det andra och för oss mer närliggande problemet är den ökade spänningen mellan Ryssland och EU. Det finns förstås en hel rad konflikter i världen som är allvarliga och mer akuta än det, men detta är på vår bakgård.

Vad vi ser är en spänning under uppbyggnad, där varenda aktör tycks agera enligt ett sedan långt på förhand fastställt manuskript helt utan historiskt perspektiv på vart det kan leda.

Utvecklingen i Ryssland följer en klassisk vågrörelse med specifikt ryska förtecken. Efter en mild upptining och liberalisering av de demokratiska och politiska klimatet under Gorbatjov och Jeltsin är landet på väg tillbaka mot en autokrati där maktkoncentration och inskränkta fri- och rättigheter är priset för stabilitet och ekonomisk handlingskraft.

President Putin för landet mot en sådan auktoritär ledning som är i behov av att hävda sig internationellt, särskilt för att vända hemmaopinionens blickar bort från det tilltagande förtrycket.

Som på beställning (konspirationsteoretiker hävdar att det är just det) flyttas en staty med

symbolisk betydelse i Estland. Ryssland ställs inför krav som kan tolkas som order, önskingar som kan tolkas som ultimatum, beslut i EU som kan tolkas som ett missgynnande av Ryssland som handelspart (till exempel den polska köttexporten).

På bägge sidor trappas misstron upp och benägenheten till missförstånd ökar. De röster som höjs för återhållsamhet, samförstånd och dialog anklagas för att a) inte ta problemen på allvar, b) strunta i den oroande utvecklingen i Ryssland, eller c) att inte våga stå upp för demokratin.

Vad svarar då en förnedrad stormakt på väg att resa sig? Med knuten näve förstås. Med att förbjuda transportflygningar över sibiriskt luftrum, genom höjda tullar och varnande stormaktsmuller.

I Europa, särskilt i de baltiska länderna, i Polen, i alla de tidigare öststaterna svarar man med samma mynt. Den ryska björnen ska sättas på plats, ska veta att inte lägga sig i andra staters inre angelägenheter, ska skämmas för allt man gjort under de senaste 100 åren.

Så rullar det på, och man behöver inte vara varken kärnfysiker eller utrikespolitisk expert för att förstå att bollen går åt fel håll just nu. Snart höjs röster om behovet av barriärer och försvar och sanktioner.

En viktigt motkraft är alla de samarbetsformer där Ryssland är med, inte som motpart utan som deltagare. Olika former av Östersjösamarbete, låt vara på en lägre politisk nivå, bygger upp samförstånd och samarbete och stärker väven av civilt, politiskt beslutsfattande som på längre sikt är vår enda trygghetsgaranti.

Och faktiskt, där har även Åland en roll att spela. Åland mitt i Östersjön, Åland som bärare av ett ryskt imperiearv, på det historiska, miljömässiga och kulturella planet kan fortsätta att söka gemensamma plattformar där saker inte behöver ställas på sin spets. Sådana finns det nog av.

Låt Åland i stället aktivt delta i det till synes vardagliga, det som inte måste bli en revirpinkartävling, och kanske bidra till att avdramatisera saker något litet.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland
Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006: 7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal 45 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER
Publiceringsdag | Efter text & mindre annonser | Annonser större än 600 mm | Färgannonser
Månd | fre | kl 12 | tor | kl 14 | tor | kl 14
Tisd | mån | kl 12 | fre | kl 14 | fre | kl 14
Onsd | tis | kl 12 | må | kl 14 | må | kl 14
Torsd | ons | kl 12 | tis | kl 14 | tis | kl 14
Fred | tor | kl 12 | ons | kl 14 | ons | kl 14
Lörd | tor | kl 14 | tor | kl 12 | tor | kl 12
Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219
Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmaterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 – 20.12 2007			
M:HAMN 01.50 1) → 08.00/09.00 1) → 11.00 3) →	ÅBO → 17.00/18.30 2) →	M:HAMN 12.55 L → 23.20 L	
M:HAMN 23.55 →	H:FORS → 09.55/17.00 →	M:HAMN → 04.15	
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck/bilj.försäljn. ej kan garanteras Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi			

**LEDIGT
ANNONS-
UTRYMME**

Kontakta Nya Ålands
annonsavdelning
tel. *23 444
annons@nyan.ax

Nya Åland
☆☆☆☆

Turlista t.o.m. 24/4 2008			
OBS! Lokala tider			
Från Eckerö			
Alla dagar Fredag-måndag	8.30	13.30 13.30	18.30 18.30
Från Grisslehamn			
Alla dagar Torsdag-söndag	10.00 10.00	15.00 15.00	20.00 20.00
Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm ① Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. Extra turer fr. Eckerö: 6/12 kl. 8.30 och 26/12 kl. 8.30. Extra turer fr. Grisslehamn: 5/12 kl. 20.00 Ej trafik 24-25/12 samt 31/12 kl. 18.30 och 1/1 2008 kl. 10.00			
ECKERÖ LINJEN			
Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00. Bokning även på www.eckerolinjen.ax			

BIRKA PARADISE

Alla dagar **M:hamn** 10.00 ⇒ **Sto** 15.45

Sönd-tisd **Sto** 18.00 ⇒ **M:hamn** 02.00
Onsd-lörd **Sto** 18.00 ⇒ **M:hamn** 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

TALLINK

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 ← 04.50 - 18.00

Torggatan 14, tel 16 711. www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång

ÅRSKORT 10€!
Ger rabatt på restor till Tallinn, kom in så berättar vi mera!

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8-31.12.2007

Mariehamn-Kapellskär, Kapellskär-Mariehamn
TRAFIKEN INSTÄLLD TOM 22.11

Med anledning av detta vill vi särskilt lyfta fram avgångarna kl 01.10, 04.35, 10.15, 14.25 från Åland-Stockholm.
Från Stockholm-Åland vill vi gärna tipsa er om avgångarna kl 07.45, 16.45, 18.00, 20.10

Vänligen kontakta Viking Lines resebutik för alternativa avgångar, tel 26 211

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen	ÅLAND-FINLAND dagligen
ÅLAND STOCKHOLM	ÅLAND ÅBO H:FORS
01.10 L → 06.30	03.30 L → 07.35
04.35 M → 09.40	14.25 M → 19.50
10.15 M 2) → 15.30	23.45 M → 10.00
14.25 M → 18.55	14.10 M → 08.45
14.10 M → 07.45	01.00 L → 21.00
23.35 M → 16.45	04.25 M → 17.30 3)
07.45 M → 18.00 2)	
03.20 L → 20.10	

2) Reservation för charteravgång. Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 3) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)-Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs-Mariehamn, 12 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 111, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111

ONSDAG 14 NOVEMBER 2007

dagens ålänning

“Vi ska ut och fotografera”

Dagens ålänningar heter **Marie Nordlund** och **Jerina Laaksonen**. De bor båda i Mariehamn med sina familjer, är båda 15 år och går i Övernäs högstadieskola, klass 9D. Men den här veckan praoar de på Kantarellen. Båda älskar att ta foton och på fritiden är de med kompisar. Jerina har en egen häst som tar mycket av hennes fritid.

När jag möter dom på stan har de båda varsin godispåse i handen

Vad har ni köpt för godis?

– Allt som inte innehåller gelatin, jag är vegetarian, säger Marie.

– Jag har köpt allt möjligt, säger Jerina.

Har det hänt något roligt i dag?

– Jo, jag har fått en ny systemkamera och är helt överlycklig, säger Jerina.

– Nja, inte ännu kanske senare på dagen, säger Marie.

Vad ser ni fram emot under dagen?

– Att få sluta jobbet och sedan ska vi ut och fota, säger Marie.

Hur länge har ni varit intresserade av att fotografera?

– Sedan åttan tror jag, säger Marie.

– Sedan jag fick en egen kamera, säger Jerina glatt.

Vad önskar ni er i julklapp?

– Ett stativ och ett vidvinkelobjektiv, säger Marie drömmande.

– Ett makroobjektiv, säger Jerina.

Med mopen. Jerina Laaksonen och Marie Nordberg har bråttom tillbaka till Kantarellen. Jerina fick sin moped när hon fyllde 15 år och Marie fick sin när hon blev konfirmerad.

Vad har ni gjort i helgen?

– Vi har varit på middag hos **Linnea Selander** som fyllde 15 år, säger Jerina.

Vad sjöng ni senast i du-schen?

– Jag sjöng ringaren i Notre Dame, säger Marie.

– Babyshambles och Hot dog blues, säger Jerina.

Vika vill ni hälsa till?

– Alla på Kantarellen, hälsar Marie.

– Min mormors man **Åke**, säger Jerina.

TEXT & FOTO: NAYAB IKRAM (PRAO)

Onsdag

Stockholm: +1/-3, 1,2m
Åbo: -2/-7, 0,2m
Långnäs: -0/-1, 0,9m

Torsdag

Stockholm: -1/-3, 0,4m
Åbo: +1/-0, 0,2m
Långnäs: +3/+1, 0,3m

Fredag

Stockholm: +1/-1, 0,4m
Åbo: +2/-1, 0,2m
Långnäs: +3/+1, 0,3m

I går kl 14

	temp.	moln.
Jomala	+1	☁☀
Åbo	-1	☁☀
Helsingfors	-2	☁☀
Stockholm	+1	☁☀

Vattenståndet i går kl 14

Föglö +33 cm	Åbo +22 cm
--------------	------------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	8:36	16:13
Helsingfors	8:16	15:53
Stockholm	7:39	15:26

Max/min temp. 6.11 - 13.11. klo 8

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+8,1	9.11.	-4,0	8.11.
Åbo	+6,5	9.11.	-3,2	8.11.
H:fors	+5,7	6.11.	-1,6	13.11.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	+5	☁☀
Åbo	+2	☁☀
Helsingfors	+4	☁☀

Utomlands i går

Köpenhamn +4	Paris +7
Oslo +2	Wien +4
Bryssel +4	Madrid 18
Berlin +5	Rom 17
Moskva -2	Aten 17
London +9	Las Palmas 25

METEOROLOGISKA INSTITUTET Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Onsdag

Rotsaksplättar

2 ägg
5 dl mjölk
2 dl vetemjöl
1 tsk salt
2 morötter
1 palsternacka
0,5 dl persilja
1-2 msk margarin

Vispa samman ägg, mjölk, vetemjöl och salt till en slät smet. Skala och riv morötter och palsternacka fint på rivjärn. Skölj och hacka persiljan. Blanda ner allt i äggsmeten. Hetta upp matfettet i en stekpanna. Klicka ner smeten i stekpannan och stek 2-3 minuter på varje sida. Servera de nystekta plättarna med råörda lingon och vitkålssallad.

För alla: Mjolkprotein eller laktosfritt: Välj havre.

TIPSA 0457-313-4444 MESSA 0457-323-4444 RING 018-23444

Pris från 9,50

Godby mässan monter 76-77

Torggatan 1 tel./fax. 13 174
Öppet: vard 10-17, lörd 10-14

FASTIGHETS-ÄGARE!

Skylift uthyres med eller utan hjälp

Nedtagning av träd, rensning av stuprör, byte av lampor mm

SVH
Tfn 040 5845 122

Medis

JULTIPS!

Julkortsverkstad 23 - 25.11
Julbordsbuffé 3.12 dag alt. kväll
Sött till jul (8-9år) 5 & 12.12

Info & anmälningar till Medis kansli tfn 531 620
www.mariehamn.ax/medis

Varmt i vinter

Aigle gummistövlar **95€**

Power Boots varmfodrade vinterstövlar **95€**

Janus Underställ 100% ull även dam modell **39€/del**

Jägar strumpa **8€**

KOM IN OCH TITTA!
SUNES Jakt & Frifrid
Norragatan 1. Tel. 15 750

Ljunggrens Kb

Nöt inre stek 10,90 kg

Ugnslänk 1,15 st

Atria

Edam ost 6,60 kg

Pågens Lingongrova 2,15 st

Wienermunk 0,98 st

Ålandsbagarn

Clementiner 2,49 st

Pirkka 1,5 kg

K FINBY, SUND. TEL 45 813
Fr.o.m. 19.11
Öppet: må-fr 10-18, lö 10-14

NYINKOMMET

Soffa med inbyggt barskåp, jugend.....1 000€
Liten byrå med marmorskiva..... 280€
Bokhylla ek..... 850€
Kärllhylla på skåp..... 550€
Spegelbyrå vitmålad 270€

+ mängder av annat

Kom ihåg hyrborden på vinden!

Ann-Gerds Antik
Godbyvägen 11
Tel. 21 095, 0457 0894 143
www.anngerdsantik.com

SVERIGES POPULÄRASTE HUSPRISER

ALVSBYHUS

LÄGRE KOSTNAD - RIKARE LIV

LOKALKONTOR: STORAGATAN 18, TEL. 22 725 EL. 0400 515 831, 040 590 8333

FLEX

89,-

Vinkelslip 125mm/800W
Den kanske minsta på marknaden

HOLMBERGS
TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen tfn 23 555 www.holmbergs.ax